

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra managementu a informatiky

**Vývoj a hlavní faktory určující ekonomickou
pozici České republiky ve světovém kontextu**

Bakalářská práce

Development and main factors determining the economic position of
the Czech Republic in the world context

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Dr. Jindřich Nový, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Jan Cymorek

PRAHA

2024

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne

Jméno a příjmení

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na popsání vývoje České ekonomiky od roku 1918 až po aktuální situaci a následné porovnávání v různých ekonomických okruzích jako státní dluh, hrubý domácí produkt, míra nezaměstnanosti, inflace a další statisticky vyjádřitelné okruhy. V práci je dále popsána struktura českého hospodářství s rozdělením na jednotlivé sektory a konkrétní příklady firem. V práci jsou dále popsány hlavní makroekonomické ukazatele s vysvětlením a následným porovnáním s jinými vybranými státy světa. Pomocí těchto statistik jsem určil, ve kterých okruzích Česko zaostává a na druhé straně, ve kterých vyniká. Dále je v práci zmíněn vliv Evropské unie na České hospodářství a jak se Česko změnilo po vstupu do EU.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hrubý domácí produkt * inflace * míra nezaměstnanosti * státní dluh * struktura ekonomiky * vývoj ekonomické situace

ANNOTATION

This bachelor's thesis is focused on describing the development of the Czech economy from 1918 to the current situation, and subsequently comparing various economic areas such as national debt, gross domestic product, unemployment rate, inflation, and other statistically expressible fields. The thesis also describes the structure of the Czech economy with a division into individual sectors and specific examples of companies. The paper further describes the main macroeconomic indicators with explanations and subsequent comparisons with other selected countries around the world. Using these statistics, I identified the areas in which the Czech Republic lags behind and, on the other hand, those in which it excels. The paper also mentions the impact of the European Union on the Czech economy and how the Czech Republic has changed since joining the EU.

KEYWORDS

Development of the economic situation * economic structure * Gross Domestic Product * inflation * national debt * unemployment rate

1 Obsah

2	Úvod.....	7
3	Historický vývoj ekonomiky před vznikem ČR.....	8
3.1	Ekonomická situace před válkou	8
3.2	Ekonomická situace v době války.....	9
3.3	Vývoj ekonomiky po roce 1945.....	10
3.4	Vývoj ekonomiky po roce 1989	12
4	Aktuální ekonomická situace ČR.....	12
4.1	Nástup tržní ekonomiky v ČR.....	13
4.2	Princip nabídky a poptávky.....	14
4.3	Marshallovy nůžky.....	14
5	Makroekonomické ukazatele	15
5.1	Hrubý domácí produkt	15
5.1.1	Hrubý domácí produkt na obyvatele v ČR	15
5.1.2	Porovnání českého HDP s ostatními státy světa	16
5.2	Reálná mzda.....	17
5.2.1	Porovnání reálných mezd v Evropě a ve světě.....	18
5.3	Běžný účet platební bilance.....	19
5.3.1	Současná situace v ČR.....	21
5.3.2	Faktory ovlivňující běžný účet platební bilance	21
5.4	Saldo hospodaření sektoru vládních institucí k HDP	22
5.4.1	Stav salda hospodaření v ČR	23
5.4.2	Mezinárodní srovnání	24
6	Faktory určující ekonomickou pozici ČR.....	25
6.1	Lidský kapitál	25
6.2	Zahraniční investice	26
6.3	Obchodní vztahy se zahraničím	27
6.4	Ekonomická politika vlády.....	28
7	Důležité subjekty České ekonomiky	29
7.1	Domácnosti, firmy a vláda	29

7.2	Zahraniční subjekty a finanční instituce.....	30
7.3	Podnikatelské subjekty a právnické osoby	30
8	Hospodářská politika ČR	30
8.1	Fiskální politika	31
8.2	Měnová politika.....	31
9	Mezinárodní vztahy ČR ke světu.....	32
9.1	Transatlantické vztahy.....	32
9.2	Asijské státy	33
9.3	Rusko	35
9.4	Afrika a Latinská Amerika	35
9.5	Mezinárodní organizace.....	35
10	Pozice a vztahy ČR k EU.....	36
10.1	Vstup do EU	36
10.2	Přijetí eura	37
10.3	Přínosy členství	38
11	Mezinárodní měnový fond a vztah k Česku.....	39
12	Členství ČR v OECD	39
13	Ekologický rozvoj.....	40
14	Struktura ekonomiky ČR	41
14.1	Průmysl	42
14.1.1	Škoda Auto a.s.	43
14.1.2	Moravia Steel a.s., Třinecké železářny.....	44
14.2	Zemědělství.....	45
14.2.1	Agrofert	46
14.3	Služby	46
14.3.1	České dráhy	47
15	Globalizace.....	48
16	Inovace a výzkum	48
17	Podnikání v ČR.....	49
17.1	Podpora inovací a start-upů	49
18	Výhledy české ekonomiky	50
18.1	Státní dluh	50

18.2	Inflace.....	52
18.3	Porovnání aktuální inflace mezi státy Evropy.....	53
18.4	HDP	54
18.5	HPH.....	55
	Závěr	56
	Seznam použitých zdrojů.....	57
	Seznam grafů.....	58
	Seznam Obrázků.....	58
19	Dotazník.....	59

2 Úvod

Světová ekonomika je dnes více propojená než kdy jindy, a každá země se snaží najít své místo v tomto globálním rámci. Česká republika, jako středoevropský hráč, se nevyhne této výzvě. Tato práce se zabývá zkoumáním toho, jak se česká ekonomika vyvíjela a jaké faktory určují její postavení ve světovém kontextu.

Začneme náletem do minulosti a zmapujeme transformaci české ekonomiky od roku 1918 až do současnosti. Zaměříme se na klíčové ukazatele ekonomického růstu a konkurenceschopnosti České republiky, abychom pochopili, jak se naše ekonomika vyvíjela v posledních letech.

Dále se zaměříme na faktory, které ovlivňují ekonomické prostředí České republiky. Budeme zkoumat politické, infrastrukturní, průmyslové a inovační aspekty, které mají vliv na ekonomický vývoj země. Rozebereme nadvládní organizace kterých je Česko součástí a pomocí statistik, které tyto organizace poskytují je srovnáme s ostatními státy světa

Cílem této práce je nejenom poskytnout přehled o současném stavu české ekonomiky, ale také identifikovat klíčové faktory, které formují její pozici ve světovém hospodářském systému. Doufáme, že takové pochopení nám pomůže lépe plánovat strategie pro budoucí ekonomický růst a prosperitu České republiky v globálním měřítku.

3 Historický vývoj ekonomiky před vznikem ČR

Pro porovnání ekonomické situace České republiky ve světovém kontextu je nutné vytyčit si hlavní historické milníky a události, které zformovaly hospodářství na našem území do podoby, v jaké je dnes. Jako tyto historické události jsem vybral světové války a příchod totalitního režimu v Česku společně s jeho odchodem.

3.1 Ekonomická situace před válkou

Do roku 1919 byla ekonomika v Česku kontrolovaná Rakousko-Uherskou centrální bankou, která se po oddělení Československa od Rakousko-Uherska musela transformovat v Bankovní úřad. Tento úřad měl nelehkou pozici, jelikož se Československá ekonomika zaměřovala na válečný průmysl a výrobu, nastalo období míru a na to nebyla ekonomika připravena.

Do té doby fungoval přidělový systém a byla nouze o základní potřeby, jejichž hodnota se výrazně zvýšila nepoměrně s platy. Nově vytvořený úřad proto musel do oběhu vypustit větší množství peněz čímž, došlo k inflaci a nárůstu státního dluhu. Krizovou situaci se rozhodl řešit tehdejší ministr financí Alois Rašín, jehož cílem bylo zavedení samostatné československé měny.

K zastavení míry inflace měla sloužit Rašínova deflační politika, uskutečněna měnová reformou a celní odlukou. Polovina bankovek byla okolkována a dána do oběhu, druhá polovina byla zadržena a jako náhrada za tyto bankovky byly vydávány nezcizitelné 1% státní půjčky. Ačkoliv to vypadalo, že v Československu nastane ještě větší bída, deflační politika dlouhodobě fungovala a situace se stabilizovala a naše země hodnotnou a stabilní měnu.

Ke stabilizaci ekonomiky pomohly taktéž tzv. nostrifikační zákony, které firmám ukládaly povinnost, aby svá sídla přestěhovaly na území Československa. V této době se rozvíjela řada odvětví – ikonou zdaru byly firmy jako Baťa, ČKD Praha, Zbrojovka Brno, Škoda Mladá Boleslav, Tatra Kopřivnice, oděvní závody Prostějov, sklářství, cukrovarnictví aj. V dubnu roku 1926 vznikla Národní banka Československá, jejíž činnost spočívala v kontrole československé koruny vzhledem ke zlatu.

Ekonomická výkonnost státu rostla až do října roku 1929, kdy došlo ke krachu na newyorské burze (tzv. černý čtvrtek) a světovou ekonomiku poté zasáhla hluboká hospodářská krize. Její dopad na Československo byl výrazný zejména v důsledku značné závislosti země na zahraničních trzích. Průmyslová výroba v ČSR v letech krize poklesla a tomu odpovídalo i masivní propouštění. Na území Československa nastala krize, díky které se obrovsky zvýšila nezaměstnanost a kvůli vysokým daním cla na exportu se znatelně snížila celková hodnota vývozu.

Počet nezaměstnaných v roce 1929 byl bezmála 40 000, avšak jejich počet strmě stoupal a v roce 1933 statistiky ukazují téměř 750 000 nezaměstnaných osob, podle analytiků jich bylo ale ve skutečnosti víc než 1 milión. Jeden z nejvýznamnějších prvorepublikových ekonomů a několikanásobný ministr financí Karel Engliš viděl roku 1934 lék na nezaměstnanost v obnově domácí podnikatelské činnosti.

Hodnoty exportu se snížily během zmíněných pěti let z 20 miliard korun na 6 miliard korun československých. V reakci na tuto situaci došlo roku 1934 k devalvaci koruny. Nejen Československá, ale i celosvětová ekonomika se začala stavět zpátky na nohy až na konci roku 1936. Postupné ožívání ekonomiky zastavilo zhoršení mezinárodních vztahů a začátek druhé světové války, spojený s územním rozpadem.

3.2 Ekonomická situace v době války

Velký zásah do struktury ekonomiky Československa měla nejen hospodářská krize, ale i následná druhá světová válka, která roku 1939 přinesla na území Československa nejen nucenou správu podniků, která se projevila zejména ve změně výroby produktů.

Průmysl se zaměřil zpět na výrobu válečných potřeb a u podniků, kterým byla výroba zachována, se zavedly kontroly a kvóty na hlídání celkové produkce domácí výroby. Společně s Mnichovskou smlouvou byla Československu odebrána značná část území, na kterém se rozprostírala hlavně orná půda a také důležité průmyslové podniky společně s železničními trasami.

Pro občany Československa nastalo období strachu a nejistoty, které se projevilo vytvořením přidělových lístků na domácí potřeby, oděvy a obuv. Prohloubil se černý trh, a to i přesto, že byly zavedeny přísné tresty pro porušení zákonů a stanovených pravidel. Lidé neměli na výběr a museli si navzájem pomáhat přes tajné obchodování a burzy.

Zemědělci byli omezováni s přiděly, jelikož si mohli nechávat pouze drobnou část své produkce, a tak směňovali s dalšími občany podle svých potřeb. Toto těžké ekonomické období trvalo až do května 1945, kdy vojska spojenců osvobodily československé občany. Bohužel se občané neradovali dlouho, protože ekonomickou situací opět zahýbalo nastolení totality a socialistického režimu, který přinesl restrukturalizaci průmyslu a zemědělství.

3.3 Vývoj ekonomiky po roce 1945

Po druhé světové válce byla ekonomická situace v České republice podobně jako u ostatních států zasažených válkou velice nestabilní. Byla zaměřena hlavně na těžký průmysl a výrobu válečných zbraní a nástrojů. Po osvobození se Česko nuceně připojilo k Východnímu bloku.

Omezená produkce se dostala během 3 let zpátky na hodnoty před válkou, a to díky zavedenému dvouletému plánu roku 1947 až do roku 1948. Tento

dvouletý a následné pětileté plány výroby sestavovala Národohospodářská komise Komunistické strany Československa. Ty však vycházely ze subjektivně stanovených rychlostí růstu a technickoekonomických koeficientů, proto neodpovídaly skutečným potřebám občanů, což se projevovalo nedostatkem vybraných komodit, a naopak některého zboží byl přebytek.

V roce 1948 byla do vlády zvolena Komunistická strana, a Česko přistoupilo k centrálně plánovanému ekonomickému systému. Vznikly takzvané pětiletky, což byly kvóty pro plánovanou výrobu, které se musely splnit. Strukturu ekonomiky tvořil hlavně těžký průmysl a strojírenství.

Na druhou stranu se Česko přestalo zaměřovat na lehký průmysl a zemědělství. Většina soukromých podniků byla zestátněna pro jednodušší plnění přímých plánů výroby.

V období let 1952–1989 bylo československé hospodářství řízeno centrálním plánováním. V systému CPE¹ docházelo k neuspořádanému pojetí základních ekonomických kategorií a pojmů. Model CPE vycházel z následujícího principu:

- Rozhodnutí ústředních stranických orgánů (ÚV KSČ) v ekonomické oblasti zabezpečovala vláda, která pro sestavování plánu vytvořila specializovanou instituci – Státní plánovací komisi (SPK).
- SPK rozpracovala plán pro jednotlivá ministerstva. Používala při tom bilanční metody a centrálně stanované ceny.
- Ministerstva rozpracovala plán pro střední články řízení (odvětvová ministerstva průmyslu pro výrobně hospodářské jednotky (VHJ), ministerstvo zemědělství pro krajské zemědělské správy apod.).
- Střední článek rozpracoval plán pro základní článek řízení (tj. podnik) • Základní článek řízení (podnik) rozpracoval plán pro jednotlivá pracoviště (závody, dílny, farmy atd.) **(11)**

¹ CPE je zkratka pro centrálně plánovanou ekonomiku. Je to ekonomický systém, kde stát kontroluje veškerou výrobu, distribuci a ceny zboží a služeb.

3.4 Vývoj ekonomiky po roce 1989

Za dobu téměř čtyřicetileté existence centrálního plánování a hospodářského úpadku Československa, postupně rostla všeobecná nespokojenost občanů s vládou jediné strany, což přispělo ke svržení socialistického režimu během tzv. Sametové revoluce na podzim 1989. Změna od totalitního režimu k demokracii rozpohybovala transformaci celé ekonomiky.

Transformací, kterou musela ekonomika projít, byl přechod od centrálně plánované ekonomiky k ekonomice tržní. Důležitou úlohou byla restituce majetku (vrátit vše původním majitelům), privatizace (přechod vlastnických práv ze státu na soukromé subjekty), liberalizace cen, tvorba nového právního rámce a tvorba formální i neformálních institucí.

Zastánce rychlého provedení reformy byl jeden z předních českých ekonomů Václav Klaus, který na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století opakovaně upozorňoval na to, „jak zhoubné by pro nás pro všechny bylo setrvání v dnešním nesystému, kdy již vůbec neexistují nebo prakticky nefungují typické instituce centrálního plánování, jako Státní plánovací úřad, a kdy je efektivní fungování tržního mechanismu blokováno netržně vytvořenými cestami a špatně definovanými vlastnickými vztahy.“ (Klaus, 1991)¹²

V roce 1992 se Česko-slovenská federativní republika rozpadla na dva samostatné státy. Českou republiku a Slovenskou republiku. Od 1. ledna 1993 jsme se stali samostatným státem a Česká republika i naše ekonomika začala pracovat samostatně.

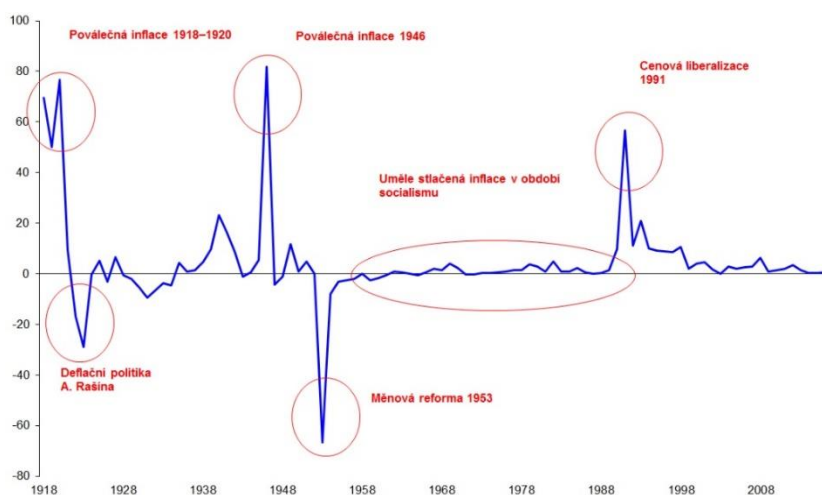
4 Aktuální ekonomická situace ČR

Česká republika patří jednoznačně k nejvíce rozvinutým státům Evropy, přesněji tedy zaujímá 12. příčku v EU. Ale také bychom dnes mohli o ČR hovořit jako o velice rozvinutém státu, který zaujímá 37. příčku ve světě podle parity kupní

síly. HDP na jednoho obyvatele činí k roku 2023 50,961 dolarů. Tato hodnota převyšuje všechny ostatní postkomunistické státy Evropy a členy bývalého východního bloku.

Ačkoliv HDP České republiky má tendenci rostoucího charakteru, bylo lehce zpomaleny aktuální geopolitickou situací ve světě. Do ekonomiky prudce zasáhly v posledních 3 letech dvě události, a to pandemie covidu-19, kterou už se podařilo zastavit a na druhé straně Ruská agrese na Ukrajinu. Válka bourá vztahy s Ruskem jakožto obrovským dodavatelem neobnovitelných zdrojů nejen pro ČR, ale i pro svět.

Zvýšení cen energií v Česku zasáhlo podniky společně s domácnostmi, kterým upadla kupní síla. Nezaměstnanost v ČR činí 4,0 %. (8)



Graf 1 Vývoj inflace (1918-2008)

4.1 Nástup tržní ekonomiky v ČR

Trh a tržní ekonomika – slova, která jsou součástí našich životů. Ale před 30 lety patřily ke slovům takřka zakázaným, která patřila k západnímu světu. Dnes se již ve světě lze setkat s oběma druhy ekonomiky, tedy jak tržní, tak centrálně plánovaná.

Ovšem v moderní společnosti rozlišujeme také systém smíšený. Smíšeným ekonomickým systémem se rozumí spojení systému plánovaného a tržního, kdy ekonomika funguje na principy nabídky a poptávky, ale s určitou mírou vlivu státu, který zasahuje do ekonomiky. Ve státech Evropské unie, které podle Kodaňských kritérií pro přijetí musí provozovat tržní ekonomiku, se také objevuje zásah státu do ekonomiky v podobě regulací či vymezení činnosti podnikatelů, takže bychom zde mohli hovořit o smíšené ekonomice.

4.2 Princip nabídky a poptávky

Princip nabídky a poptávky popisuje vztah mezi výrobcem, který vytváří nabídku a spotřebitelem, který zboží poptává. Podle nabídky a poptávky se mění cena a množství zboží na trhu. Nabídka je množství zboží nebo služeb, které jsou výrobcí schopni prodat za určité ceny, přičemž platí vztah, že při rostoucí ceně zboží se také zvyšuje množství zboží na trhu. Poptávka zobrazuje množství zboží, které jsou spotřebitelé schopni koupit za určité ceny.

Ovšem pokud roste cena zboží nebo služeb, poptávané množství na trhu klesá. Ideálním případem se poté stává rovnovážná cena a množství, kdy jsou spotřebitelé ochotni koupit právě takové množství, které výrobci nabízejí. Bohužel proti tomuto ideálu stojí faktory, které ovlivňují nabídku i poptávku, jako je například změna preference kupovaného zboží od spotřebitelů. Například během krizové situace lidé daleko častěji sáhnou po základních potřebách a surovinách. Dalším faktorem může být technologický pokrok.

4.3 Marshallovy nůžky

Marshallovy nůžky jsou ekonomickým konceptem, který popisuje stav nabídky a poptávky kdy se dostávají tyto dvě veličiny do nerovnováhy a ovlivňuje se tím

jak cena, tak zisky. Tento jev popsal už v 19. století anglický ekonom Alfred Marshall

a obrazně se jedná o graf tvořený dvěma křivkami nabídky a poptávky, které jsou roztaženy a připomínají tvar nůžek. K tomuto grafu dochází, když je nabídka nadměrná ve srovnání s poptávkou nebo naopak. Pokud je na trhu přebytek zboží a poptávka je nízká, ceny klesají. To může být výhodné pro spotřebitele, ale pro výrobce to znamená nízké zisky a obtíže při pokrytí nákladů.

Naopak když poptávka převyšuje nabídku a zboží je omezené, ceny stoupají. To znamená vysoké zisky pro výrobce, ale může také omezit dostupnost pro spotřebitele. Marshallovy nůžky podtrhávají potřebu rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou, aby ekonomika fungovala harmonicky, a naznačují, že extrémní ve vzájemném poměru mohou vést k problémům pro obě strany trhu.

5 Makroekonomické ukazatele

5.1 Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt je základním indikátorem, který odráží ekonomickou sílu a výkon země. Tento ukazatel měří celkovou hodnotu všech zboží a služeb vyprodukovaných na území státu za určitý časový úsek, zpravidla za rok. HDP může být vyjádřen v několika formách: nominální HDP v běžných cenách, HDP v paritě kupní síly – PPP², který koriguje rozdíly v cenových hladinách mezi jednotlivými zeměmi, nebo HDP na obyvatele, který poskytuje přehled o průměrné ekonomické produkci na jednoho obyvatele.

5.1.1 Hrubý domácí produkt na obyvatele v ČR

² Parita kupní síly PPP je ekonomický ukazatel, který porovnává měny různých zemí tak, aby zohledňoval rozdíly v cenových hladinách. Ukazuje, kolik zboží a služeb si můžete koupit za stejnou částku peněz v různých zemích.

Vzhledem k tomu, že ještě rok 2024 neskončil, musíme pracovat s daty roku 2023, podle kterých v tomto roce bylo nominální HDP České republiky odhadováno na zhruba 315 miliard amerických dolarů. Toto číslo zajišťuje České republice střední postavení mezi světovými ekonomikami. Pokud se podíváme na HDP na obyvatele, tedy hodnotu HDP přepočítanou na jednoho občana, dosahuje tento ukazatel přibližně 30 000 USD. To staví Českou republiku do kategorie vyspělých ekonomik, přestože stále zaostává za nejbohatšími státy světa.

5.1.2 Porovnání českého HDP s ostatními státy světa

Česká republika se nachází ve světovém měřítku v oblasti HDP na hlavu ve vyšším průměru. Toto postavení odráží vyspělou a stabilní ekonomiku, která je schopná konkurovat ve středoevropském regionu. V rámci Evropské unie se Česká republika řadí k lepšímu průměru, přičemž překonává mnoho zemí východní a jižní Evropy, ale stále zaostává za nejbohatšími zeměmi západní Evropy, jako jsou Německo, Rakousko nebo skandinávské země. Z hlediska ekonomické struktury a výkonu je Česká republika středně velkou ekonomikou, která se může pochlubit relativně vysokou životní úrovní a stabilním hospodářským prostředím. To ji činí atraktivní nejen pro domácí investory, ale i pro zahraniční firmy, které hledají stabilní a perspektivní trhy v srdci Evropy. Navzdory své relativně malé velikosti má Česká republika pevnou pozici na globálním trhu a stále se rozvíjí. V kontextu světové ekonomiky představuje solidní ekonomiku s dobrým potenciálem pro další růst a vývoj.

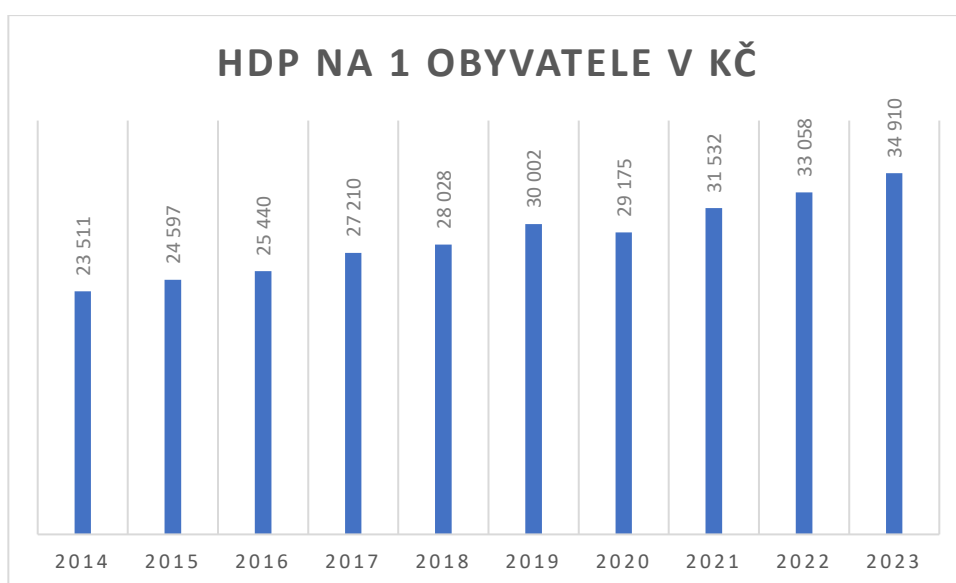
Spojené státy americké: S HDP kolem 26 bilionů USD jsou USA největší ekonomikou světa. HDP na obyvatele zde dosahuje zhruba 80 000 USD, což odráží vysokou životní úroveň a ekonomickou sílu.

Čína: Druhá největší ekonomika světa s HDP přes 18 bilionů USD. Avšak HDP na obyvatele je podstatně nižší, kolem 13 000 USD, což svědčí o velkých rozdílech v bohatství mezi jednotlivými obyvateli a o značně rozdílné cenové hladině.

Německo: S HDP kolem 4,5 bilionu USD je Německo nejsilnější ekonomikou Evropy. HDP na obyvatele dosahuje přibližně 55 000 USD, což řadí tuto zemi mezi světové lídry.

Slovensko: HDP Slovenska činí přibližně 140 miliard USD, s HDP na obyvatele kolem 25 000 USD. Slovensko tedy v tomto ukazateli lehce zaostává za Českou republikou.

Lucembursko: Tento malý stát má jedno z nejvyšších HDP na obyvatele na světě, přesahující 120 000 USD. Celkové HDP Lucemburska však činí přibližně 90 miliard USD, což je v absolutních číslech poměrně malé.



Graf 2 Růst HDP za posledních 10 let

5.2 Reálná mzda

Reálná mzda představuje jeden z nejdůležitějších makroekonomických ukazatelů, který měří, jakou kupní sílu mají lidé v dané zemi. V České republice je sledování reálné mzdy zásadní pro pochopení ekonomického blahobytu obyvatel, protože reflektuje, jak se nominální mzdy upravují o vliv inflace. Reálná mzda se získává tak, že se nominální mzda vydělí cenovou hladinou reprezentovanou indexem spotřebitelských cen také známo jako CPI. Tento výpočet ukazuje, jakou skutečnou hodnotu mají výděly lidí v porovnání s růstem cen zboží a služeb.

Reálná mzda je klíčovým ukazatelem, protože zohledňuje, jak inflace ovlivňuje kupní sílu lidí. Na rozdíl od nominální mzdy, která jen vyjadřuje hodnotu příjmů v peněžním vyjádření, reálná mzda ukazuje, kolik si zaměstnanci za své mzdy mohou skutečně koupit. Pokud reálné mzdy rostou, znamená to, že se zvyšuje životní úroveň, protože lidé si mohou za své příjmy dovolit více zboží a služeb. Naopak, pokud reálné mzdy klesají, znamená to, že růst cen překonává růst příjmů, což vede ke snížení kupní síly.

V České republice reálné mzdy odrážejí dynamiku ekonomického vývoje a jsou pravidelně sledovány Českým statistickým úřadem (ČSÚ). Po transformaci české ekonomiky po roce 1989 zaznamenala země období výrazného růstu reálných mezd, ale i období stagnace nebo poklesu. V letech před rokem 2020, kdy byla inflace relativně nízká a ekonomika rostla, reálné mzdy v České republice stabilně rostly. To bylo příznivé pro životní úroveň obyvatel.

Nicméně, s příchodem pandemie COVID-19 a následným ekonomickým zpomalením došlo ke zpomalení růstu reálných mezd, a dokonce k jejich poklesu v některých obdobích. V letech 2022 a 2023 čelila Česká republika výraznému růstu inflace, který převyšoval růst nominálních mezd. Výsledkem byl pokles reálných mezd, což vedlo ke zhoršení kupní síly a ekonomické situace mnoha domácností.

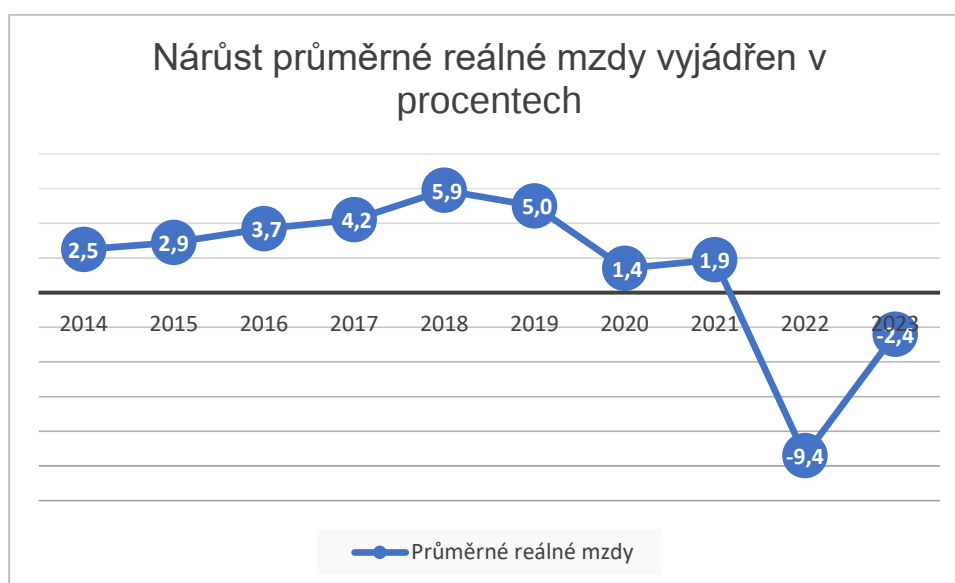
5.2.1 Porovnání reálných mezd v Evropě a ve světě

V rámci Evropy se Česká republika řadí do střední části žebříčku, co se týče reálných mezd. Země jako Německo, Francie nebo Švédsko mají obecně vyšší reálné mzdy. To je způsobeno vyššími nominálními mzdami, ale také efektivním řízením inflace a vyšší produktivitou práce. V Česku nominální průměrná mzda dosahovala roku 2023 zaokrouhleně 44 000 korun a pro konkrétní porovnání byla například v Německu tato hodnota 98 000 korun. Na druhé straně ve východoevropských státech, jako jsou Rumunsko nebo Bulharsko, jsou reálné mzdy často nižší než v České republice. V Bulharsku byla roku 2023 nominální průměrná mzda v přepočtu 22 000 korun. I když jsou tamní životní náklady nižší, nominální mzdy zůstávají na nižší úrovni, což vede k nižší kupní síle obyvatel.

Česká republika tak v tomto regionu vyniká jako země s relativně vyšší životní úrovní.

V globálním porovnání vidíme výrazné rozdíly. V zemích jako Spojené státy, Kanada nebo Austrálie jsou reálné mzdy značně vyšší než v České republice. V USA došlo v roce 2023 ke zvýšení nominálních mezd, ale míra inflace se pohybovala kolem 3-4 %, což znamená, že reálné mzdy rostly mírně a nominální průměrná mzda činila zhruba 110 000 korun. Tyto země kombinují vysoké nominální mzdy s kontrolovanou inflací, což umožňuje obyvatelům udržovat vysoký životní standard.

Kupní síla v těchto ekonomikách je mnohem větší, což se odráží v možnostech spotřeby a celkové životní úrovni. Naopak v rozvojových zemích, jako jsou některé části Afriky, Asie nebo Latinské Ameriky, jsou reálné mzdy často velmi nízké. Nominální mzdy v těchto regionech bývají nízké a vysoká inflace dále snižuje kupní sílu obyvatel, což vede k nižší životní úrovni.



Graf 3 Vývoj reálné mzdy v % za posledních 10 let

5.3 Běžný účet platební bilance

Běžný účet platební bilance je klíčový pro pochopení ekonomického postavení České republiky ve vztahu k zahraničí. Tento ukazatel zahrnuje všechny ekonomické transakce mezi domácími subjekty a zahraničím, které probíhají během určitého časového období. Spolu s kapitálovým a finančním účtem tvoří platební bilanci, což je souhrnný přehled o všech ekonomických tocích do a ze země. Běžný účet platební bilance je důležitý pro určení, zda země žije v souladu se svými ekonomickými možnostmi, nebo zda musí spoléhat na zahraniční financování, například ve formě zahraničních investic, aby pokryla svůj deficit. Pokud má země dlouhodobě deficitní běžný účet, může to signalizovat závislost na zahraničním kapitálu, což zvyšuje její zranitelnost vůči externím ekonomickým šokům. Běžný účet platební bilance se skládá z několika důležitých složek:

1. Obchodní bilance (Trade Balance)

- Tato složka představuje rozdíl mezi hodnotou exportovaného a importovaného zboží. Pokud země exportuje více zboží, než kolik dováží, dosahuje přebytku; naopak deficit vzniká, pokud je hodnota dovozu vyšší než hodnota vývozu.
- V české ekonomice obvykle převažuje export nad importem, což vytváří obchodní přebytek.

2. Bilance služeb

- Bilance služeb zachycuje rozdíl mezi příjmy z exportovaných a výdaji na importované služby. To zahrnuje odvětví, jako je cestovní ruch, doprava, finanční služby, informační technologie a další.
- V posledních letech zaznamenává Česká republika rostoucí příjmy z exportu služeb, zejména v oblasti IT a cestovního ruchu.

3. Bilance prvotních důchodů

- Tato složka zahrnuje příjmy z kapitálu, jako jsou dividendy, úroky a zisky z investic, stejně jako příjmy pracovníků, kteří pracují v zahraničí. Zahrnuje také platby, které země provádí na základě zahraničních investic v ČR.

- Pro Českou republiku je typické, že značná část zisků zahraničních firem působících v Česku je vyvážena zpět do jejich domovských zemí, což zvyšuje deficit v této části běžného účtu.

4. Bilance druhotných důchodů

- Tato kategorie zahrnuje jednostranné transfery, jako jsou dary, převody peněz od pracovníků žijících v zahraničí a mezinárodní pomoc. Tyto toky jsou bez přímé protihodnoty.
- U Česka bývá tato bilance zpravidla v mírném deficitu.

5.3.1 Současná situace v ČR

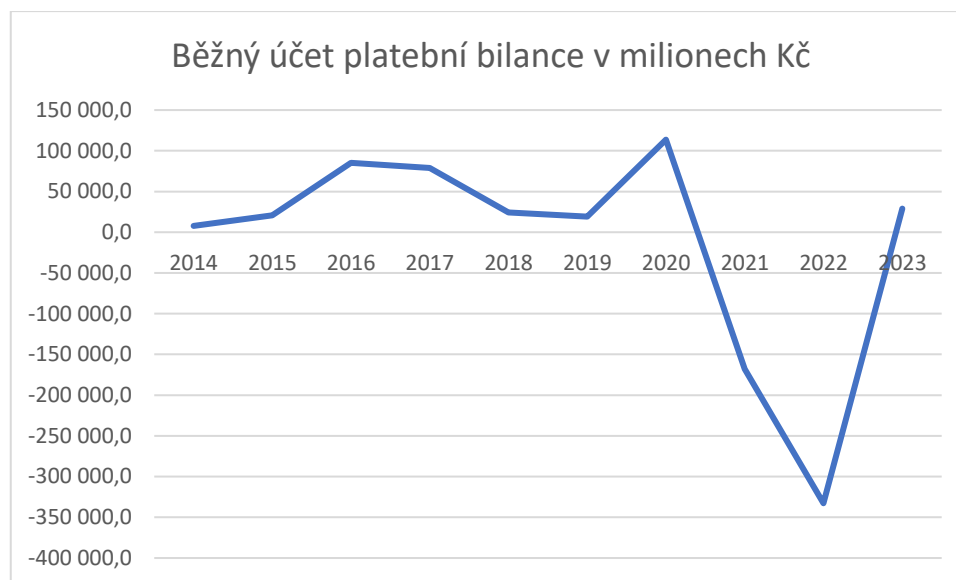
Historicky je běžný účet platební bilance České republiky většinou vyrovnaný, s občasnými mírnými přebytky nebo deficity. V posledních letech však nastaly určité změny, zejména vlivem pandemie COVID-19, která zasáhla globální ekonomiku. Následkem toho došlo k poklesu přebytku běžného účtu, zejména vlivem vyšších cen energií a surovin, které Česká republika dováží.

5.3.2 Faktory ovlivňující běžný účet platební bilance

1. Cenová konkurenceschopnost – Schopnost země prodávat své zboží a služby v zahraničí závisí na její cenové konkurenceschopnosti, která je ovlivňována směnným kurzem, úrovní inflace a produktivitou práce.
2. Globální poptávka – Silná globální poptávka po zboží a službách, které daná země exportuje, může zvýšit přebytek běžného účtu.
3. Domácí poptávka a spotřeba – Vysoká domácí poptávka po zahraničním zboží a službách může vést k vyššímu dovozu a přispět tak k deficitu běžného účtu.
4. Kapitálové toky – Zisky z kapitálových investic, které se vracejí do zahraničí, mohou negativně ovlivnit bilanci prvotních důchodů.

5. Ekonomická politika – Fiskální a měnové politiky mohou výrazně ovlivnit běžný účet. Například devalvace měny může podpořit export a tím zlepšit obchodní bilanci.

Běžný účet platební bilance je klíčovým indikátorem pro hodnocení ekonomické stability a vnější rovnováhy země, poskytující cenné informace pro tvůrce hospodářské politiky a investory. **(14)**



Graf 4 Běžný účet platební bilance v milionech Kč

5.4 Saldo hospodaření sektoru vládních institucí k HDP

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí je makroekonomickým ukazatelem, který odráží, jak efektivně vláda spravuje veřejné finance ve vztahu k celkové velikosti ekonomiky. Tento ukazatel vyjadřuje poměr mezi výsledkem hospodaření vládních institucí, tedy rozdílem mezi jejich příjmy a výdaji, a hrubým domácím produktem, což je celková hodnota veškerého zboží a služeb vyprodukovaných v ekonomice za určité období. Saldo hospodaření sektoru vládních institucí může mít dvě podoby: přebytek nebo deficit. Přebytek vzniká, když vládní příjmy, zahrnující především daňové příjmy, sociální příspěvky a další veřejné příjmy, převyšují vládní výdaje, které jsou směřovány například na financování veřejných služeb, sociální dávky či investice do infrastruktury. Naopak

deficit nastává v případě, že vládní výdaje přesahují příjmy, což znamená, že vláda musí tento rozdíl financovat například půjčkami nebo emisemi dluhopisů.

Poměr tohoto salda k HDP se obvykle vyjadřuje v procentech a poskytuje cennou informaci o tom, jaká část ekonomiky je ovlivněna přebytkem či deficitem veřejných financí. Pokud například saldo činí -3 % HDP, znamená to, že vláda hospodaří s deficitem, který odpovídá 3 % celkové roční hodnoty vyprodukované ekonomikou. Tento poměr je důležitý pro posouzení udržitelnosti fiskální politiky – dlouhodobě vysoké deficity mohou vést k nárůstu veřejného dluhu, což může v budoucnu znamenat vyšší úrokové náklady a omezené možnosti investic do rozvoje země.

Ukazatel salda hospodaření k HDP má význam i z pohledu mezinárodního srovnání. Například v rámci Evropské unie je jedním z kritérií Paktu stability a růstu udržení deficitu veřejných financí pod hranicí 3 % HDP. Tento cíl má za cíl zajistit fiskální disciplínu mezi členskými státy a přispět k celkové stabilitě hospodářské a měnové unie.

Celkově vzato, saldo hospodaření sektoru vládních institucí k HDP poskytuje komplexní obraz o tom, jakým způsobem vláda spravuje své finance v kontextu celé ekonomiky. Umožňuje posoudit, zda je fiskální politika státu udržitelná, jaký je její dopad na ekonomiku a jak si daná země stojí v porovnání s ostatními zeměmi. Tento ukazatel je nepostradatelný pro tvorbu efektivní a dlouhodobě udržitelné hospodářské politiky, která dokáže vybalancovat potřebu stimulovat růst a zároveň udržovat veřejné finance pod kontrolou.

5.4.1 Stav salda hospodaření v ČR

V České republice se saldo vládního sektoru k HDP v posledních letech dynamicky měnilo v závislosti na ekonomických podmínkách a fiskálních rozhodnutích vlády. Před pandemií COVID-19, konkrétně v roce 2019, Česká republika vykazovala přebytek, což znamenalo, že státní příjmy převyšovaly výdaje. Tento přebytek byl znakem odpovědného hospodaření a přispěl k udržení nízké úrovně veřejného dluhu. S příchodem pandemie COVID-19 se však situace dramaticky změnila.

V roce 2020 a 2021 se saldo vládního sektoru výrazně zhoršilo, protože vláda musela zvýšit výdaje na zdravotní péči, podporu ekonomiky a sociální pomoc, zatímco příjmy klesly v důsledku snížení ekonomické aktivity. To vedlo k vysokému deficitu, který dosahoval několika procent HDP, což bylo jedním z nejvyšších deficitů v novodobé historii České republiky.

Česká republika se po pandemii postupně zotavuje, přičemž vláda přijala opatření na snižování deficitu a stabilizaci veřejných financí. Plán je postupně snižovat veřejný dluh a v horizontu několika let obnovit přebytkové hospodaření, což je v souladu s cíli Evropské unie, které se zaměřují na zajištění fiskální stability. Klíčovou výzvou bude najít rovnováhu mezi potřebou podporovat hospodářský růst a investice a zároveň snižovat veřejný dluh. Ve světovém kontextu bude zajímavé sledovat, jak různé státy přizpůsobí své fiskální politiky, aby se vypořádaly s důsledky pandemie.

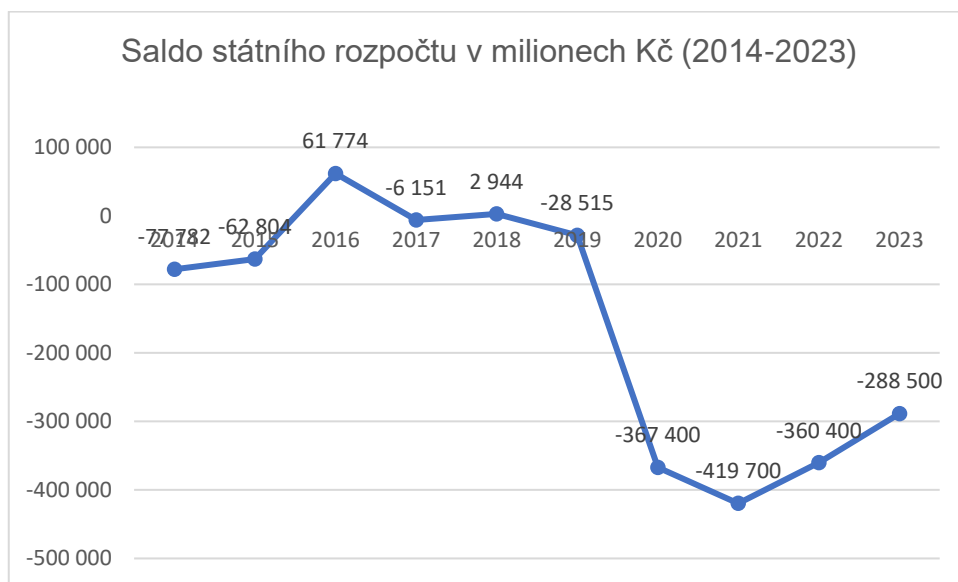
Česko je v tomto ohledu ve srovnání s mnoha jinými zeměmi v relativně výhodné pozici díky nízké úrovni dluhu před pandemií a silnému ekonomickému základu. Nicméně další vývoj bude záviset na schopnosti vlády efektivně řídit veřejné finance a na globálních ekonomických trendech, které ovlivní i českou ekonomiku.

5.4.2 Mezinárodní srovnání

Při porovnání s ostatními státy světa zjistíme, že podobný vývoj byl zaznamenán i v mnoha dalších vyspělých zemích. Například v zemích Evropské unie, jako jsou Francie, Itálie nebo Španělsko, byly deficity v letech 2020 a 2021 často ještě vyšší než v České republice. Tyto státy již před pandemií čelily vyšším úrovním zadlužení, což ztížilo jejich schopnost reagovat na krizi bez výrazného nárůstu dluhu.

Na druhou stranu země jako Německo nebo státy Skandinávie, které si dlouhodobě udržovaly přísnou fiskální disciplínu a nízké úrovně dluhu, mohly výrazně zvýšit své výdaje na zvládnutí pandemie, aniž by to vedlo k dramatickému zhoršení jejich fiskálního zdraví. Jejich deficity tak zůstaly relativně nižší v

porovnání s jinými státy. Mimo Evropu zaznamenaly Spojené státy americké během pandemie rekordní deficity, což bylo důsledkem masivních stimulačních balíčků na podporu ekonomiky. V mnoha rozvojových zemích byl problém s deficitem ještě výraznější kvůli omezeným možnostem financování a menšímu fiskálnímu prostoru pro reakci na krizi.



Graf 5 Vývoj salda v milionech Kč (2014-2023)

6 Faktory určující ekonomickou pozici ČR

6.1 Lidský kapitál

Lidský kapitál je jedním z nejdůležitějších faktorů, který zásadním způsobem určuje ekonomický výkon a konkurenceschopnost České republiky na globálním trhu. Kvalifikace pracovní síly, efektivita vzdělávacího systému, demografické trendy a migrace výrazně ovlivňují schopnost ekonomiky udržet si tempo růstu a přizpůsobit se změnám.

Česká republika dlouhodobě těží z vysoké úrovně vzdělanosti, především v technických a přírodovědných oborech. Silná tradice technického vzdělávání vytváří příznivé podmínky pro rozvoj odvětví, jako je strojírenství, informační technologie nebo automobilový průmysl. Instituce jako ČVUT v Praze nebo Masarykova univerzita v Brně jsou uznávány nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Zároveň však trh práce čelí nedostatku odborníků, zejména v oblastech IT, zdravotnictví a technických profesí. Tento deficit často vyžaduje rychlou rekvalifikaci pracovní síly, což zdůrazňuje nutnost zavádění programů celoživotního vzdělávání.

Demografické změny představují pro ČR velkou výzvu. Stárnutí populace a klesající porodnost snižují počet ekonomicky aktivních obyvatel, což přímo ovlivňuje udržitelnost důchodového systému a dostupnost pracovní síly. Bez reformy rodinné politiky nebo opatření na podporu mladých rodin by mohl tento trend negativně ovlivnit dlouhodobou ekonomickou stabilitu. Na druhé straně, migrace pracovníků, zejména z Ukrajiny, Slovenska a dalších zemí, pomáhá částečně pokrýt nedostatek pracovní síly, ale často jde o méně kvalifikované pozice. Vedle toho čelí ČR také fenoménu „brain drain“, tedy odlivu talentovaných mladých lidí do zahraničí, což oslabuje potenciál znalostní ekonomiky.

V budoucnu bude zásadní, aby ČR více investovala do zlepšení kvality vzdělávacího systému, podporovala technické a inovativní obory a vytvořila podmínky pro příchod zahraničních expertů. Kombinace domácího a zahraničního lidského kapitálu by mohla pomoci udržet růst a posílit roli ČR v globální ekonomice.

6.2 Zahraniční investice

Zahraniční investice (FDI) jsou klíčovým zdrojem financí, technologií a know-how pro českou ekonomiku. Příliv zahraničního kapitálu v posledních

třech dekádách zásadním způsobem transformoval strukturu českého hospodářství a přispěl k jeho začlenění do globálních výrobních řetězců.

Jednou z hlavních výhod České republiky pro zahraniční investory je její strategická poloha ve středu Evropy. Tato výhoda činí ČR atraktivním místem pro společnosti, které chtějí obsluhovat trhy Evropské unie i okolních zemí. Dalším klíčovým faktorem je kvalifikovaná pracovní síla, která kombinuje relativně nízké mzdové náklady s vysokou odborností, zejména v průmyslových odvětvích, jako je automobilový průmysl nebo strojírenství.

Automobilový průmysl je dlouhodobě nejvýznamnějším příjemcem zahraničních investic v ČR. Firmy jako Škoda Auto (vlastněná koncernem Volkswagen) nebo Hyundai Motor Manufacturing Czech se staly klíčovými hráči v české ekonomice a zároveň motorem exportu. Vedle automobilového sektoru začíná růst význam investic do IT a technologických odvětví, například vývojových center nebo start-upů. Investice do nemovitostí a logistických center jsou také na vzestupu díky rozšiřování průmyslových zón a potřebám e-commerce.

Na druhou stranu je česká ekonomika značně závislá na zahraničních investicích, což může být problém v případě ekonomických krizí nebo změn v mezinárodní politice. Dalším problémem je, že zahraniční společnosti často reinvestují zisky mimo ČR, což omezuje potenciál domácího kapitálu. Do budoucna bude klíčové, aby ČR podporovala růst domácích podniků a zvýšila investice do inovací, které by mohly snížit tuto závislost.

6.3 Obchodní vztahy se zahraničím

Zahraniční obchod je páteří české ekonomiky, přičemž jeho podíl na HDP přesahuje 80 %. Tato skutečnost činí ČR jednou z nejotevřenějších ekonomik v Evropě, ale zároveň ji vystavuje rizikům spojeným s globálními ekonomickými

šoky a geopolitickými změnami. Hlavní hnací silou českého exportu je průmyslová výroba, zejména automobily, strojírenské výrobky a elektronika. Klíčovým obchodním partnerem České republiky je Evropská unie, kam směřuje více než 80 % exportu. Nejvýznamnější destinací je Německo, které představuje téměř třetinu českého exportu, následované Slovenskem, Polskem a Francií. Z mimoevropských zemí jsou důležitými partnery Čína a Spojené státy americké.

Zatímco integrace do jednotného evropského trhu poskytuje ČR významné výhody, jako je absence cel a obchodních bariér, zároveň přináší riziko nadměrné závislosti na evropských trzích. Diverzifikace³ exportních trhů, například prostřednictvím rozšiřování obchodních vztahů s Asií nebo Latinskou Amerikou, by mohla pomoci zmírnit rizika spojená s hospodářskými cykly v EU.

Vedle exportu hraje důležitou roli i dovoz, který se zaměřuje na suroviny, stroje a technologie potřebné pro průmyslovou výrobu. Absence vlastních surovinových zdrojů činí ČR závislou na dovozu ropy, zemního plynu a dalších klíčových komodit, což může ovlivňovat náklady na výrobu. Pro zlepšení pozice ČR v globálním obchodu bude zásadní investovat do infrastruktury, jako jsou silnice, železnice a digitální technologie, které by mohly zvýšit efektivitu logistiky a snížit náklady na dopravu.

6.4 Ekonomická politika vlády

Ekonomická politika české vlády je klíčovým nástrojem pro utváření podnikatelského prostředí, podporu investic a zajištění dlouhodobé stability ekonomiky. Fiskální a monetární politika, investice do infrastruktury a regulační prostředí jsou hlavními oblastmi, které ovlivňují ekonomický výkon země.

³ Diverzifikace je rozložení rizika investováním nebo působením v různých oblastech, aby ztráty v jedné mohly být kompenzovány zisky v jiné.

Fiskální politika se zaměřuje na nízké daně z příjmů právnických osob (19 %), což činí ČR atraktivní destinací pro zahraniční i domácí investory. Na druhou stranu relativně vysoké zdanění fyzických osob může omezovat domácí spotřebu. Veřejné výdaje se soustředí na rozvoj infrastruktury, zdravotnictví a vzdělávání, ale rostoucí státní dluh klade tlak na budoucí rozpočty. Zvláště během pandemie COVID-19 výrazně vzrostly veřejné výdaje, což vedlo k rekordnímu zadlužení.

Podpora podnikání je realizována prostřednictvím investičních pobídek, dotací a zjednodušování regulačního prostředí. Vláda se snaží podporovat malé a střední podniky (MSP), které tvoří páteř české ekonomiky, ale nadměrná byrokracie stále představuje problém pro mnoho podnikatelů.

Monetární politika České národní banky (ČNB) zajišťuje stabilitu měny a nízkou inflaci. Intervence ČNB ovlivňují kurz koruny, což má přímý dopad na exportéry i importéry. Stabilita měny a důvěra ve finanční systém přitahují investory a posilují pozici ČR na světových trzích. Z hlediska dlouhodobého rozvoje by vláda měla více investovat do výzkumu, inovací a vzdělávání, což by mohlo posílit konkurenceschopnost české ekonomiky a umožnit jí přechod na znalostní ekonomiku.

7 Důležité subjekty České ekonomiky

7.1 Domácnosti, firmy a vláda

Nejdůležitějšími subjekty jak české, tak i mnoha zahraničních ekonomik jsou domácnosti, firmy a vláda. V České republice existuje mnoho firem, od malých a středních podniků po velké korporace. Tyto firmy působí v různých odvětvích, jako jsou průmysl, služby, IT a automobilový průmysl. Firmy představují produktivní jednotky, jež kombinují výrobní faktory za účelem vytváření zisku a ekonomické hodnoty. Jsou rozděleny do různých odvětví, zahrnující průmysl, služby, technologie, a další sektory ekonomiky.

Domácnosti fungují jako spotřebitelé, kteří nakupují zboží a služby, vytvářejí poptávku na trhu a tím ovlivňují ekonomické rozhodnutí firem. Jsou zároveň poskytovateli faktorů výroby, zejména pracovní síly. Vláda má klíčovou roli v regulaci a správě ekonomiky. Stanovuje daňovou politiku, vytváří právní rámec, poskytuje veřejné statky a služby, a může zasahovat do ekonomiky s cílem dosáhnout určitých socio-ekonomických cílů.

7.2 Zahraniční subjekty a finanční instituce

Vstup do Evropské Unie Zahraniční subjekty zahrnují zahraniční firmy, investory a vlády, které jsou zapojeny do transakcí s českými ekonomickými aktéry. Mezinárodní obchod, investice a hospodářská spolupráce hrají důležitou roli v otevřené ekonomice České republiky. Finanční instituce, včetně bank a pojišťoven, poskytují finanční služby, podporují investice a umožňují tok kapitálu v rámci ekonomiky. Jsou klíčovými hráči v usměrňování a financování ekonomických aktivit.

7.3 Podnikatelské subjekty a právnické osoby

Podnikatelské subjekty zahrnují nejen velké korporace, ale také malé a střední podniky a jednotlivce zapojené do podnikání. Tito aktéři přispívají k inovacím, zaměstnanosti a tvorbě ekonomické hodnoty. Právnické osoby, zejména společnosti a korporace, jsou právními subjekty, které mají právo uzavírat smlouvy, vlastnit majetek a nést odpovědnost. Jsou nositeli ekonomických práv a povinností.

8 Hospodářská politika ČR

Hospodářská politika České republiky se zaměřuje na řízení ekonomiky s cílem zajistit stabilitu, růst a konkurenceschopnost v rámci evropského i globálního prostředí. Klíčové oblasti této politiky zahrnují fiskální a měnovou politiku, průmyslovou strategii, investiční podporu, rozvoj infrastruktury a řešení aktuálních výzev, jako jsou demografické změny a klimatická krize.

8.1 Fiskální politika

Fiskální politika v České republice se zaměřuje na to, jak vláda spravuje svoje finance prostřednictvím výdajů a daní, aby ovlivnila celkovou ekonomiku. Klíčovými nástroji jsou rozpočet, daně a veřejné výdaje. Rozpočet je jakýmsi plánem, který určuje, kolik peněz vláda utratí na různé věci a jaké příjmy očekává. Pokud je rozpočet v deficitu to znamená, že vláda utratí více, než vydělá a pokud je v excedentu tak vláda utratí méně, než vydělá, to může mít důsledky pro ekonomiku. Daně jsou způsobem, jak vláda získává peníze.

Zvyšování nebo snižování daní může ovlivnit, kolik lidé utrácí a investují. Pomocí veřejných výdajů vláda rozhoduje, kam směřují peníze z veřejných výdajů. Investice do vzdělávání, zdravotnictví nebo infrastruktury podporují růst. Pokud vláda utratí více, než vydělá, vytvoří se deficit. Dluhy představují celkovou částku, kterou vláda dlouhodobě dluží. Udržitelnost dluhu je klíčovým aspektem fiskální politiky. Dalším mechanismem v rámci fiskální politiky jsou automatické stabilizátory, které automaticky reagují na změny v ekonomice.

Například pokles ekonomické aktivity může vést ke snížení příjmů, což automaticky snižuje daňové příjmy a zvyšuje sociální dávky, což působí stabilizačně. Fiskální politika má několik cílů, včetně udržení ekonomické stability, plné zaměstnanosti a udržitelného růstu. Je také důležité, aby fiskální politika spolupracovala s ostatními nástroji, jako je měnová politika, pro dosažení nejlepších výsledků.

8.2 Měnová politika

Měnová politika České republiky je řízena Českou národní bankou (ČNB), která má za úkol udržovat stabilitu měny a řídit inflaci. ČNB se snaží dosáhnout těchto cílů prostřednictvím různých nástrojů a strategií. Jedním z hlavních nástrojů měnové politiky je nastavení úrokových sazeb.

ČNB mění úrokové sazby, aby ovlivnila úroveň ekonomické aktivity a inflace. Zvýšení úrokových sazeb může snížit spotřebu a investice tím, že zvyšuje náklady na půjčky a hypotéky, což může pomoci zpomalit inflaci. Naopak, snížení úrokových sazeb může podpořit poptávku a růst ekonomiky, což může zvýšit inflační tlak. Dalším nástrojem měnové politiky může být intervence na devizovém trhu.

ČNB může nakupovat nebo prodávat měnu na trhu, aby ovlivnila její hodnotu vůči jiným měnám. Tento krok může být použit k ochraně stability koruny nebo k vyrovnání nežádoucích kurzových pohybů. Kromě toho ČNB může použít makroekonomickou analýzu a komunikaci s veřejností k ovlivnění očekávání inflace a ekonomické aktivity. Jasná a transparentní komunikace o měnové politice může pomoci podnikům a spotřebitelům při rozhodování o svých finančních plánech. V současném prostředí, kdy jsou ekonomiky stále více propojené a globální faktory mohou mít vliv na místní měnovou politiku, ČNB musí pečlivě sledovat události a vývoj v Evropě i ve světě, aby mohla efektivně reagovat na změny a udržet stabilitu české ekonomiky. (10)

9 Mezinárodní vztahy ČR ke světu

9.1 Transatlantické vztahy

Nejvýznamnější obchodní a politické vztahy, které sdílíme za Atlantickým oceánem jsou s USA a Kanadou. USA jsou klíčovým spojencem ČR v rámci NATO. Česká republika se aktivně podílí na aliančních misích a spolupracuje s USA na modernizaci armády, včetně akvizice amerických vrtulníků (AH-1Z Viper a UH-1Y Venom). Obchodní vztahy jsou intenzivní, i když méně výrazné než s EU.

Český export zahrnuje strojírenské produkty, sklo a chemikálie, zatímco import zahrnuje technologie a zbraně. Nutno zmínit spolupráci v oblasti vědy a výzkumu, například prostřednictvím univerzitních projektů a technologických firem.

Kanada je atraktivním cílem pro české migranty a studenty. Obě země spolupracují v rámci programu Working Holiday a na akademických výměnách. Vzájemný obchod je méně intenzivní, ale narůstá, zejména díky dohodě CETA (Komplexní hospodářská a obchodní dohoda mezi EU a Kanadou). Český export zahrnuje vozidla a strojírenské výrobky, Kanada dodává například potraviny a suroviny.

9.2 Asijské státy

Čína je jedním z největších mimoevropských obchodních partnerů ČR. Import čínských produktů, zejména elektroniky a spotřebního zboží, je výrazně vyšší než český export, což vytváří obchodní deficit. Navzdory velkým očekáváním jsou čínské investice v ČR omezené. Příkladem je nedávné snížení čínského podílu v českých firmách, například v energetice. Vztahy jsou komplikované kvůli odlišným postojům k otázkám lidských práv a Tchaj-wanu. Například návštěva předsedy Senátu Miloše Vystrčila na Tchaj-wanu v roce 2020 vyvolala negativní reakce Pekingu.

Japonsko je významným investorem v ČR, zejména v automobilovém průmyslu (např. Toyota v Kolíně) a elektrotechnice. Spolupráce zahrnuje high-tech obory, jako jsou robotika, elektronika a energetické inovace. Český export do Japonska zahrnuje sklo, bižuterii a stroje, zatímco import zahrnuje elektroniku a dopravní prostředky.

Jižní Korea je dalším asijským státem, který má podíl na ekonomickém růstu ČR, Hyundai provozuje jednu z největších továren na výrobu automobilů v Nošovicích, což přispívá k zaměstnanosti a exportu. Důležitá je také spolupráce v oblasti polovodičů, obnovitelných zdrojů energie a digitální transformace. Korejské produkty, jako je spotřební elektronika a auta, jsou významné na českém trhu. Český export zahrnuje díly pro automobilový průmysl a stroje.

Indie představuje perspektivní trh pro české strojírenství, zdravotnické technologie a automobilový průmysl. Narůstá význam akademických výměn a technologické spolupráce, například v oblasti IT a farmacie. Geografická vzdálenost a byrokratické překážky na indickém trhu ztěžují rozvoj vzájemných vztahů.

9.3 Rusko

Po invazi Ruska na Ukrajinu ČR zmrazila většinu diplomatických a obchodních vazeb. Podporuje tvrdé sankce EU vůči Rusku a poskytuje významnou pomoc Ukrajině. ČR dříve patřila k zemím závislým na ruském plynu, ale po roce 2022 hledá alternativy prostřednictvím LNG terminálů a nových dodavatelů. Historicky byl export zaměřen na strojírenství, ale po roce 2022 výrazně poklesl.

9.4 Afrika a Latinská Amerika

ČR exportuje do Afriky průmyslové výrobky, jako jsou stroje, vozidla a zdravotnické vybavení, a importuje suroviny a zemědělské produkty. Také se zaměřuje na vzdělávací projekty, budování zdravotnické infrastruktury a obnovitelné zdroje energie. ČR má výraznější vztahy s Jihoafrickou republikou, Nigérií a Egyptem, především v oblasti energetiky a strojírenství.

9.5 Mezinárodní organizace

ČR je od roku 1999 členem NATO a aktivně se podílí na misích Aliance, včetně operací v Pobaltí a na Balkáně. Spolupráce zahrnuje modernizaci ozbrojených sil a zvyšování obranných výdajů. Další významnou organizací, ve kterém je Česko členským státem je OSN. ČR se angažuje v rozvojových programech OSN, ochraně lidských práv a klimatických iniciativách. Zapojení zahrnuje také mise na udržení míru, například v Africe. Další dvě důležité mezinárodní organizace, kterých je Česko součástí je OECD⁴ a WTO⁵. ČR

⁴ OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) je mezinárodní organizace sdružující ekonomicky vyspělé země, která podporuje ekonomický růst, obchod, zaměstnanost a udržitelný rozvoj.

⁵ WTO (Světová obchodní organizace) je mezinárodní organizace, která reguluje pravidla světového obchodu, podporuje volný obchod, řeší obchodní spory a usnadňuje vyjednávání obchodních dohod mezi členskými státy.

využívá členství v OECD k analýze ekonomických politik a k přístupu k datům a doporučením pro reformy. Zatímco WTO podporuje volný obchod a řešení obchodních sporů prostřednictvím pravidelné arbitráže.

10 Pozice a vztahy ČR k EU

Česká republika patří mezi menší a otevřené ekonomiky, přičemž významně těží ze své strategické polohy ve středu Evropy. Členství v Evropské unii a aktivní zapojení do mezinárodního obchodu i diplomacie umožňuje ČR budovat pevné vazby s evropskými státy a zároveň posilovat své postavení na globální scéně.

10.1 Vstup do EU

Vstup do Evropské unie byl ojedinělou historickou příležitostí a současně velmi náročným úkolem. Využití této příležitosti posílilo postavení České republiky v mezinárodním společenství, navrátilo ji po mnohaletém odtržení od vývoje vyspělých zemí mezi demokratické evropské státy, sdílející společné hodnoty.

Podobně jako ostatní státy Evropy Česko zastřešuje nadnárodní ekonomická a politická unie s názvem Evropská unie. Česko se společně s dalšími 9 státy připojilo roku 2004 dne 1. května. Česko ovšem usilovalo o vstup již v minulém tisíciletí, a to v roce 1995 kdy byla podepsána asociační dohoda kterou ČR splnila první krok pro postupnou integraci.

Žádost o vstup do EU byla podána roku 1996 a o konkrétních podmínkách se začalo jednat v roce 1998 podle kterých musela republika změnit plno právních předpisů, aby splňovala standardy a kritéria určené unií roku 1993. Kodaňská kritéria byly soubor podmínek určené především pro státy Východní a Střední Evropy, které musí státy ucházející se o vstup do EU splnit. Mezi tyto kritéria patřily politická kritéria jako dodržování lidských práv, ochrana menšin a stabilní instituce. Jinými slovy uchazeč musí být právním státem.

Ekonomické kritérium bylo záruka fungujícího trhu a konkurenceschopnost. Schopnost splňovat hospodářské závazky, výkonný systém veřejné správy a schopný soudní systém. Referendum konané v roce 2003 ukázalo, že pro vstup do EU je více než 77 % ze zúčastněných občanů, kterých bylo 55 %.

Se vstupem do unie se pojily jak klady, tak zápory. Mezi hlavní výhody patřilo otevření trhu a nové možnosti, a to nejen konkurenceschopnost ale i investiční možnosti. Zrušení omezení, spojené s vývozem a dovozem. Pro velké změny ve školství, dopravě nebo životním prostředí se zasloužily podpory z fondů EU.

10.2 Přijetí eura

Jedna z podmínek členství v Evropské unii je přijetí a zavedení eura jako hlavní měny. Ačkoliv toto zavedení společné měny pro všechny státy EU je povinné neznamená to, že musí stát přijmout euro co nejdříve. K určení, zdali je stát schopen přijmout euro jako společnou měnu slouží maastrichtská konvergenční kritéria podle kterých se určuje míra připravenosti. Plnění a hodnocení těchto kritérií v Česku kontroluje Česká národní banka společně s ministerstvem financí.

Aktuálně Česko nesplňuje tyto kritéria hlavně z důvodu cenové nestability, která je odraz jedné z největší míry inflace v Evropě, kterou Česko trpí. V posledních letech byla připravenost pro přijetí eura zasažena hlavně pandemií covid-19, kvůli které se musela investovat značná část státního rozpočtu do zdravotnictví. Na tento celosvětový zásah do ekonomik států navázalo zahájení války mezi Ukrajinou a Ruskem, ve které Česko aktivně podporuje Ukrajinu v podobě poskytování základních surovin, přijímání uprchlých ukrajinských občanů a posílání armádního vybavení. Tyto události ještě dnes ovlivňují vývoj ekonomické situace a míru připravenosti Česka na přijetí eura. Hlavní výhodou přijetí eura by byla otevřenost vnějšímu trhu a slučitelnost se zahraničním trhem, což se týká jednoduššího importu a exportu zboží.

Další výhodou je, že by státní měnu kontroloval nadnárodní orgán, konkrétně Evropská centrální banka, která díky své světové důležitosti snižuje riziko znehodnocení měny. Jinými slovy je euro bezpečnější měnou, která trpí menší mírou inflace, a proto je častokrát volena jako způsob uchování úspor. Přijetí eura by přineslo Česku volební hlas v rozhodování o měnové politice eura díky začlenění guvernéra ČNB do „Rady guvernerů Evropské centrální banky“, která vyhodnocuje statistiky a sestavuje poradní plán pro Evropskou centrální banku.

Nevýhodou zavedení eura v Česku je zdražení v oblasti služeb. Z makroekonomického hlediska by byl pro stát obrovský výdaj v řádech desítek až stovek miliard korun splacení kapitálu pro Evropský stabilizační mechanismus, který v EU slouží jako záchranný systém pro státy zasaženy nečekaným ekonomickým krachem nebo kritickou situací, která vyžaduje nedostatek finančních prostředků členského státu.

10.3 Přínosy členství

Se vstupem do EU musela Česká republika, tak jako každý jiný členský stát, počítat se splněním určitých podmínek a úpravou jurisdikce, protože se nejedná jen k připojení, ale také o přijetí nadnárodní organizace, takže už nemá největší právní postavení stát. Evropská unie zajišťuje pro všechny členské státy dodržování lidských práv ve formě ochrany osobních údajů. S dodržováním lidských práv se pojí i zajištění pracovních příležitostí pro všechny občany EU bez ohledu na původ nebo sociální pozici a zastřešení pracovní doby na 48 hodin týdně. Cílem pracovního práva Evropské unie je zajistit vhodné podmínky a zrušení jakékoliv diskriminace mezi zaměstnanci.

Dalším obrovským přínosem je jednotný trh, který se vyznačuje volností obchodu mezi členskými státy a možnostmi cestování občanů členských států ať už za studiem nebo prací. EU přispívá také ke zlepšení mezistátních vztahů a udržování míru na Evropském kontinentu. Dnes se s Evropskou unií pojí také otázky kontroly životního prostředí

a dodržování předpisů výroby potravin a produkce spotřebního zboží jako například používání antibiotických stimulátorů při chovu zvířat.

11 Mezinárodní měnový fond a vztah k Česku

Mezinárodní měnový fond (MMF) hraje vztah k České republice významnou roli, zejména v oblasti ekonomické stability a finančního dohledu. Česká republika je členem MMF od roku 1993 a spolupracuje s touto organizací při sledování a řešení ekonomických výzev.

MMF poskytuje České republice poradenství a technickou pomoc v oblasti ekonomických politik, což pomáhá zemi přizpůsobit se mezinárodním standardům a nejlepším postupům v ekonomickém řízení. Zároveň MMF monitoruje českou ekonomiku a poskytuje hodnocení a doporučení týkající se jejího vývoje a stability.

V případě potřeby může Česká republika požádat MMF o finanční pomoc, zejména v obdobích ekonomických krizí nebo potíží. MMF v takových případech poskytuje půjčky a stanovuje podmínky, které Česká republika musí splnit, aby mohla získat finanční prostředky.

Celkově lze říct, že vztah mezi Českou republikou a MMF je důležitý pro udržení ekonomické stability a podpory hospodářského růstu v zemi. Spolupráce s MMF umožňuje České republice využívat odborné znalosti a zkušenosti této mezinárodní organizace pro posílení své ekonomiky a ochranu před riziky a výzvami globálního finančního prostředí.

12 Členství ČR v OECD

OECD hraje klíčovou roli jako platforma pro srovnání ekonomik členských zemí a poskytuje hodnotná data, analýzy i doporučení. Díky těmto nástrojům lze porovnávat ekonomickou výkonnost různých států v oblastech, jako je HDP, produktivita práce, zaměstnanost nebo životní úroveň. Česká republika, která je členem OECD od roku 1995, se pravidelně poměruje nejen s podobně rozvinutými

zeměmi, jako je Slovensko nebo Maďarsko, ale i s ekonomicky vyspělejšími státy, jako je Německo či Švédsko. Tato srovnání umožňují identifikovat silné a slabé stránky české ekonomiky.

Jedním z klíčových přínosů OECD je poskytování konkrétních doporučení pro hospodářskou politiku. Pro Českou republiku se například často zdůrazňuje potřeba důchodové reformy, větší investice do vzdělávání, digitalizace nebo podpora inovací. Zároveň lze hodnotit, jak ČR naplňuje globální trendy podporované OECD, například udržitelný rozvoj, dekarbonizaci a inkluzivní růst. Porovnání s ostatními zeměmi ukazuje, kde je prostor pro zlepšení, například v oblasti produktivity práce nebo veřejných investic, a kde naopak ČR drží krok, jako je nízká míra nezaměstnanosti či kvalitní zdravotní péče.

Díky členství v OECD má Česká republika přístup k osvědčeným postupům a datům, která pomáhají formulovat efektivnější hospodářskou politiku. Organizace zároveň nabízí možnost srovnání s širším světem a lepšího porozumění postavení české ekonomiky v globálním kontextu. To je zásadní nejen pro vládu, ale i pro firmy a investory, kteří se orientují podle globálních ekonomických trendů.

13 Ekologický rozvoj

Postupné prosazování západní politiky přineslo do České republiky novou sféru, trend a nutnost zabývat se ekologickou stránkou společnosti a jejím postupným rozvojem. V minulosti se Česko zaměřovalo především na těžký průmysl, který vedl ke zhoršení ekologických podmínek jako například znečištění ovzduší nebo znečištění vodních zdrojů přes odpadní látky vyprodukované továrnami. Zásahy do ekologie pocítily především státy bývalých totalitních režimů. Dnes většinu těchto států zastřešuje Evropská Unie, která vytváří podmínky a kvóty pro zlepšování ekologické situace všech členských zemí.

Ačkoliv jsou tyto podmínky stále přísnější, snaží se Evropská unie vytvořit společenství států které budou využívat především obnovitelné zdroje, sníží

procento uhlíkové stopy na člověka nebo třeba sníží množství odpadních látek při produkci všech odvětví průmyslu. Ekologický rozvoj se konkrétně České republiky dotkl především v omezení produkce emisních skleníkových plynů jak z automobilové stránky, kdy jsou moderní automobily kontrolovány na technických kontrolách pro riziko velké produkce emisních plynů, ale tak ze stránky produkce továren, zejména těžkého průmyslu a lehkého průmyslu.

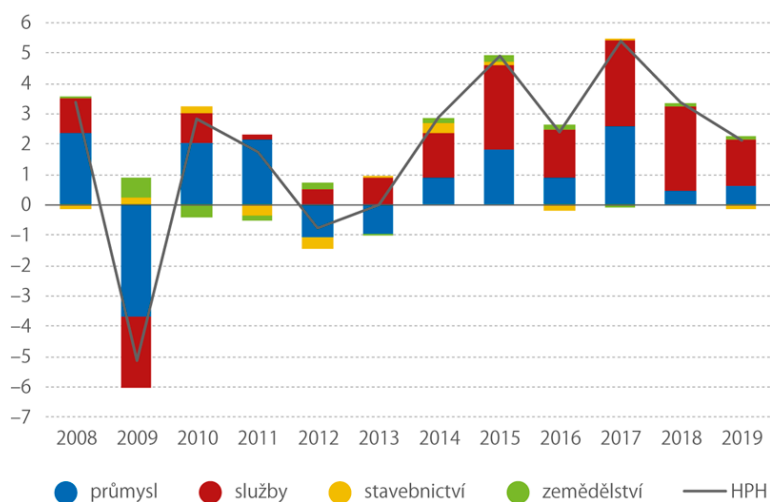
Pro snížení produkce odpadu se zavedly programy pro zjednodušení třídění a následné recyklace, která je klíčová k následné tvorbě nových produktů z již jednou použitých. Velkou částí ekonomického koláče týkající se ekologie zaujímá výroba a používání solárních panelů, které mají využívat solární energii pro tvorbu elektrické energie. Evropská unie podporuje výstavbu těchto panelů pomocí dotací, které usnadňují dostupnost. Přejít ze spalovacích motorů na elektromobily je dalším velkým krokem k ekologičtější cestě a zmírnění znečištění ovzduší. Ačkoliv je problematika a vývoj elektromobilů aktuální téma, hovoříme o plánu, který je uskutečnitelný nejdříve deset nebo možná pár desítek let. Elektromobily jsou zatím z finančního hlediska pro obvyklé obyvatele méně dostupnější než automobily se spalovacím motorem.

14 Struktura ekonomiky ČR

Historicky strukturu ekonomiky a HDP tvořil hlavně průmysl, a to především během válek a v poválečném komunistickém režimu. Dnes je tomu již jinak a největší část České ekonomiky tvoří služby s téměř 63 % hrubé přidané hodnoty. Největší podíl služeb zaujímá servis motorových vozidel, velkoobchod, maloobchod a v neposlední řadě nákup nemovitostí. Na druhém místě figuruje průmysl, který zaujímá přibližně 30 procent HPH.

Největším odvětvím průmyslu je automobilová výroba s 5 %, kovovýroba s téměř 3 % a dalším velkým odvětvím průmyslu je výroba strojů s 2 %. Zemědělství dohromady s lesnictvím představuje pouhý zlomek celého koláče ekonomiky, přesněji tedy 2 %. Je to způsobeno kvótami Evropské unie a nařízeními týkající

se omezení pěstování některých zemědělských produktů. Služby států Evropské unie dosahují průměrně 70 %, kdežto průměrný podíl průmyslu v ostatních státech EU je 20 %.

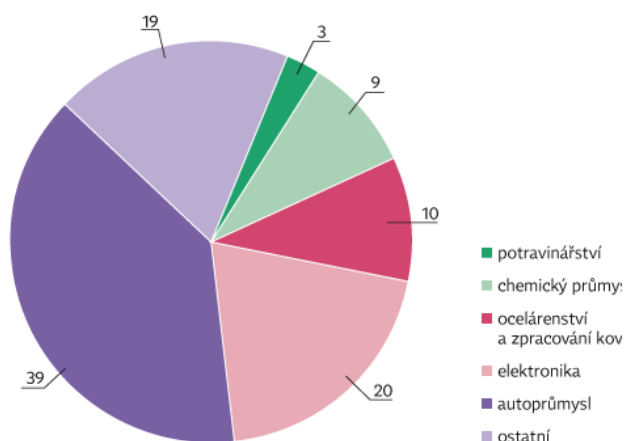


Graf 6 Struktura ekonomiky 2008-2019

14.1 Průmysl

Již dříve bylo v této práci zmíněno, že je Česko jeden z nejprůmyslovějších států Evropské unie. V procentech zaměstnává bezmála 40 % všech ekonomicky aktivních obyvatel, tedy obyvatel starších 15 let kteří se přihlásí jako pracující. Může se jednat i o pracující studenty, pracující důchodce nebo zaměstnavatele. K nejvýznamnějším odvětvím v Česku patří automobilový, energetický, hutnický a chemický průmysl vedle nich má také tradici stále aktivní sklářský průmysl.

Podíl robotizace podle odvětví v ČR (v %)



Zdroj: Mezinárodní federace robotizace

Obrázek 1 Podíl robotizace

14.1.1 Škoda Auto a.s.

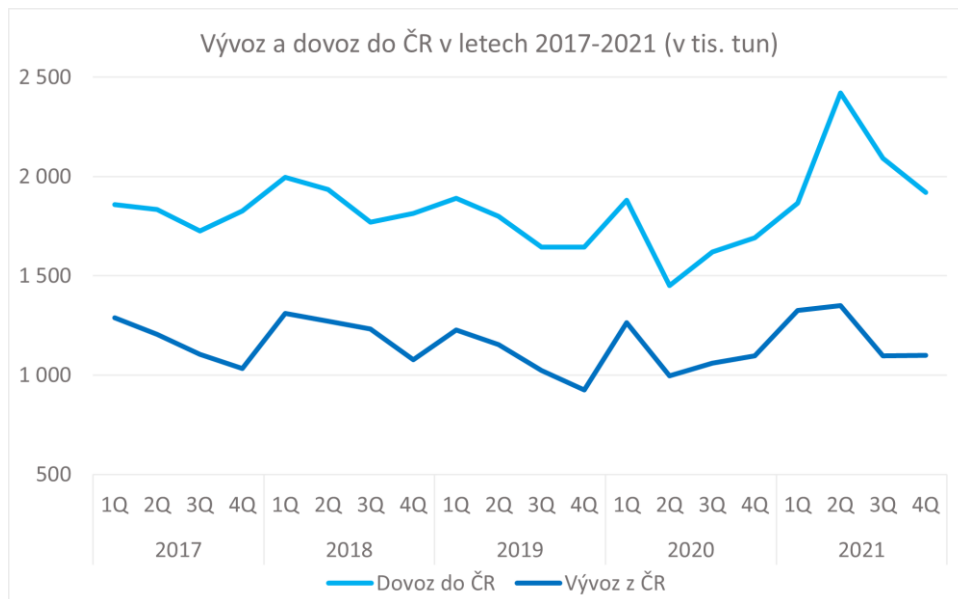
Největším zástupcem automobilového průmyslu a průmyslu celkově je v České republice firma Škoda Auto a.s. Tato společnost vznikla roku 1895 v Mladé Boleslavi pod názvem Laurin & Klement a svému novodobému názvu se ji dostalo až roku 1934. Dnes tato firma zaujímá v české ekonomice velmi důležitou pozici, jakožto firma s jednoznačně největším obratem, který se podle statistik z roku 2021 rovnal částce přesahující 422 miliard korun.

Zmíněná finanční stránka přínosu pro českou ekonomiku zaujímá první příčku společně s počtem zaměstnaných osob, které se ke Škodě Auto pojí. Z posledních statistik roku 2021 zaměstnává Škoda 36 032 osob ve výrobě, výzkumu, vývoji a činnostech spojených s exportem výrobků firmy. Firma dnes již spadá pod koncern Volkswagen Group, který od roku 2000 vlastní 100 % akcií firmy Škoda Auto a.s. Automobilové produkty Škody se exportují do celého světa, takže se tato česká značka proslavila například ve známých závodech rally nebo jiných motoristických soutěžích. Produkce je dnes umístěna na území České republiky, Slovenska, Číny a Indie, a proto lze dnes o Škodě Auto mluvit jako o celosvětově známé značce.

14.1.2 Moravia Steel a.s., Třinecké železárny

Dalším obrovským subjektem z hlediska průmyslu je společnost Moravia Steel, která zastřešuje nejen kovovýroby ale i filmové studio Barrandov. Z kovovýroby jsou nejdůležitější Třinecké železárny, které z celkových 13 608 zaměstnanců Moravia Steel, zaměstnávají více než polovinu. Třinecké železárny mají dlouholetou tradici ve výrobě ocelových produktů a jsou důležitým zaměstnavatelem pro celou oblast severovýchodního Slezska.

Díky své poloze poblíž hranic se zaměstnanci skládají hlavně z českých, polských a slovenských zaměstnanců. Začátky výroby oceli se datují do třicátých let 19. století a postupnými historickými událostmi si výroba prošla transformací z výroby ocelových drátů na výrobu munice a jiných vojenských potřeb, ale dnes díky jednoduššímu exportu se zaměřuje hlavně na ocelové dráty, tyče a válcované produkty.



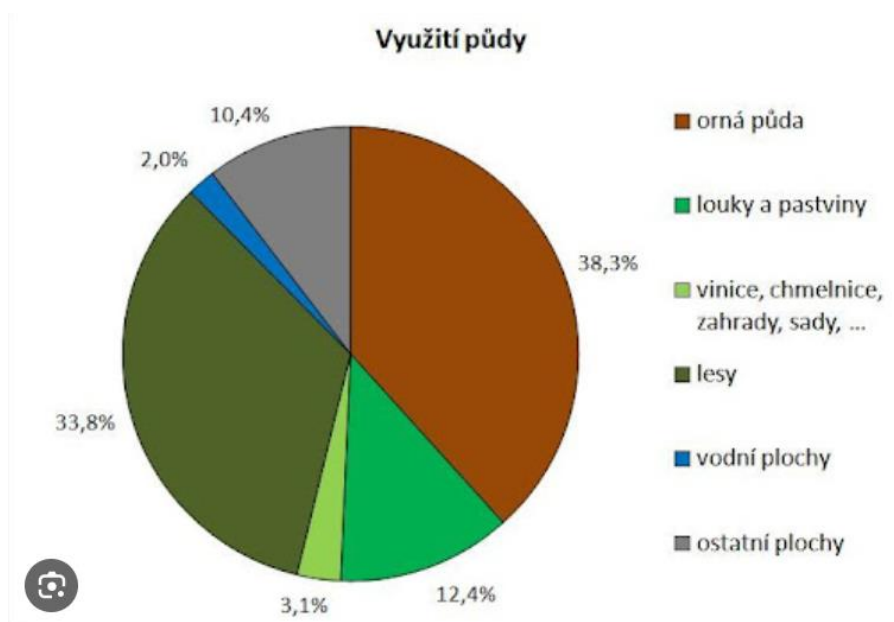
Graf 7 Vývoz a dovoz 2017-2021

14.2 Zemědělství

Zemědělství společně s lesnictvím, rybolovem a těžbou patří do primárního sektoru hospodářství a má na území České republiky dlouholetou tradici, která se odvíjí od podmínek a geografické polohy ČR ve střední Evropě. I přes svůj poměrně hornatý reliéf se na území ČR rozprostírá téměř 3,5 milionu hektarů půdy, která se užívá pro zemědělské účely, z toho je téměř 70 % půdy orné.

Z celkové rozlohy ČR, která činí 78 866 km², je polovina půdy přiřazována zemědělskému sektoru, a to díky georeliéfu našeho území, který tvoří z dvou třetin plocha do 500 metrů nadmořské výšky. Díky podmínkám mírného podnebného pásu se udržují tradiční zemědělské produkty jako obiloviny v podobě obilí či pšenice, také cukrová třtina, chmel, který zaujímá díky obrovskému exportu piva důležitou roli pro českou ekonomiku nebo například kukuřice.

I přes svou tradičnost a důležitost zaujímá dnes zemědělství jako hospodářský sektor pouze 2 % z celého hospodářství na našem území. Tato skutečnost je dána transformací a restrukturalizací hospodářství po roce 1989. Okolo roku 1993 činilo zemědělství 7,2 % z celkového HDP, což je z hlediska 30. leté přeměny ekonomiky obrovský pokles. Je to dáno modernizací a zaměřením se ekonomiky na západní svět, který prosperuje. V dnešní době lze pozorovat především u vyspělých států nízké zaměření na primární sektor, a naopak u rozvojových států se primární sektor pohybuje v řádech desítek procent z celkového HDP.



Graf 8 Využití půdy

14.2.1 Agrofert

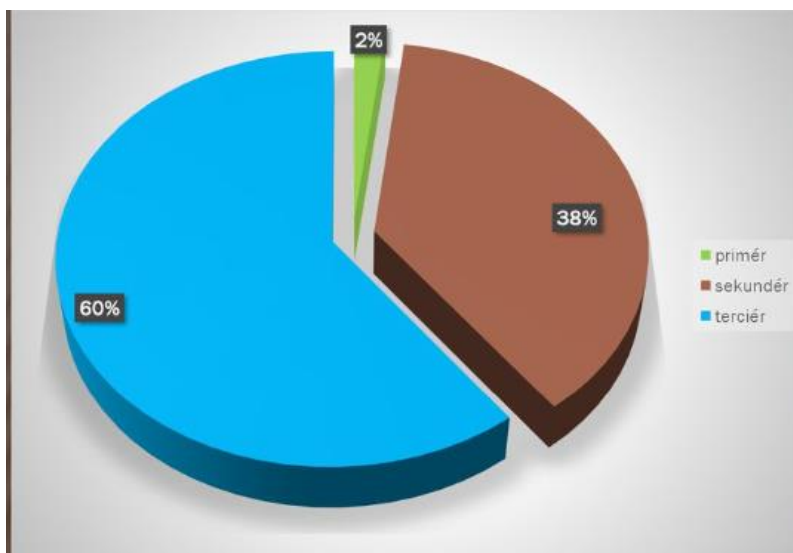
Největším subjektem zemědělského sektoru v České republice je akciová společnost Agrofert založena bývalým premiérem Andrejem Babišem. Tato skupina ovládá více než 200 dceřiných společností. Z potravinářského okruhu jsou nejznámější pekárny Penam, Kostelecké uzeniny a také Vodňanské kuře či zemědělská skupina Oseva. Ačkoliv je Agrofert znám pod zastřešováním hlavně potravinářských a zemědělských firem, patří pod tuto společnost také nespočet společností z chemického průmyslu a médií jako například Synthesia a Aktuálně.cz.

Část České půdy, kterou zaujímají společnosti Agrofertu zaujímá 1,3 % z celkové rozlohy České republiky. Samotná tato statistika ukazuje, jak moc vlivná tento konglomerát je a ze strany finanční se obraty této společnosti pohybují něco málo pod 200 miliard korun ročně **(13)**.

14.3 Služby

Služby neboli terciární sektor hospodářství zaujímají první příčku z hlediska podílu sektoru na hospodářství. Tvoří dokonce větší část než primér a sekundér

dohromady, přesněji 60 % což je sice velká část ale pro vyspělé státy je tato hodnota ještě nedostatečná, například terciér ve Francii zaujímá bezmála 80 %, v USA okolo 75 % a Německo 71 %. Struktura služeb v České republice se hlavně skládá z cestovního ruchu, který se projevuje hlavně díky velkému počtu horských středisek, národních parků, přírodních nebo historických památek. Dále velkou část služeb zaujímají bankovnícké a pojišťovací služby. Ovšem největší podíl služeb tvoří zdravotnictví, školství a dopravní služby, hlavně díky poloze republiky se přes území Česka přepravuje nespočet produktů nákladní dopravou.



Graf 9 Hlavní sektory ekonomiky

14.3.1 České dráhy

Z největších zástupců sektoru služeb vyčnívá železniční společnost založená ministerstvem dopravy České republiky a je to akciová společnost České dráhy a.s. ČD mají důležitou roli v transportu osob nejen v Česku, ale i do jiných zemí jako je Německo, Slovensko nebo například Polsko.

Společnost ČD se zaměřuje také na rozvoj železniční infrastruktury a modernizace tratí a vlaků v České republice. S obratem 40 miliard korun a skoro

15 000 zaměstnanci se řadí mezi jedny z největších firem podle výše tržeb v Česku.

15 Globalizace

Globalizace České republiky je jev, který transformuje ekonomické, sociální, kulturní a technologické sféry země. Od pádu komunismu se Česká republika aktivně zapojuje do globální ekonomiky a mezinárodního obchodu, což zahrnuje rozsáhlé zahraniční investice a exportní aktivity.

Tento proces otevírá nové pracovní příležitosti a přináší zahraniční pracovní sílu do země, ale zároveň klade důraz na mobilitu pracovních sil a adaptaci na mezinárodní pracovní standardy. Kulturní vlivy globalizace jsou patrné v rostoucím dosahu mezinárodních médií, filmu, hudby a módy, které ovlivňují životní styl a hodnoty české společnosti.

Technologické inovace hrají také klíčovou roli, přičemž internet a sociální média umožňují rychlou výměnu informací a komunikaci na globální úrovni. Tento proces však také přináší výzvy, jako jsou environmentální dopady zahraničních investic a nerovnosti ve společnosti, které vyžadují komplexní řešení a aktivní zapojení České republiky do globálních snah o udržitelný rozvoj a prosperitu. Celkově lze říct, že globalizace má hluboký a rozmanitý vliv na Českou republiku, který formuje její ekonomickou, sociální a kulturní krajinu v 21. století.

16 Inovace a výzkum

Inovace a výzkum hrají v České republice klíčovou roli pro ekonomický růst a konkurenceschopnost. Země se zaměřuje na vytváření podpůrného prostředí pro inovace a výzkum, a to prostřednictvím spolupráce mezi vládou, průmyslem a výzkumnými institucemi. Univerzity a výzkumná centra hrají klíčovou roli ve

vytváření nových technologií a inovací, zatímco podpora start-upů a inovativního podnikání dále posiluje inovační ekosystém.

Česká republika aktivně implementuje inovační politiky, podporuje technologické přesuny a snaží se zlepšit mezinárodní spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje. Přesto však existují výzvy jako nedostatek financování, nedostatek odborníků a potřeba zlepšení právního rámce pro ochranu duševního vlastnictví. Nicméně, Česká republika má stále silný potenciál pro inovace a výzkum, což z ní činí důležitou hráčku v evropském a globálním inovačním prostředí.

17 Podnikání v ČR

Důležitým faktorem pro rozvoj České ekonomiky je podnikání a investování. Země se snaží vytvářet příznivé prostředí pro podnikání a investice, které by přilákalo jak domácí, tak zahraniční kapitál. To zahrnuje snahu o snižování byrokracie, zlepšování legislativního prostředí a podporu malých a středních podniků. Financování podnikání je klíčovým faktorem pro jeho rozvoj. Česká republika má rozvinutý finanční sektor, který poskytuje širokou škálu finančních produktů a služeb pro podniky.

Bankovní úvěry jsou běžným způsobem financování, ale v poslední době se stále více rozvíjejí alternativní zdroje financování, jako je venture kapitál nebo angel investoři. Zahraniční investice do České republiky jsou důležitým faktorem pro ekonomiku země. Česká republika je atraktivní destinací pro zahraniční investory díky své strategické poloze v Evropě, kvalifikované pracovní síle a stabilnímu právnímu prostředí. Tyto investice jsou zaměřeny především na průmyslová odvětví, jako je automobilový průmysl, elektronika a výroba strojů.

17.1 Podpora inovací a start-upů

Podpora inovací a start-upů je dalším důležitým prvkem českého podnikatelského ekosystému. Země se snaží vytvářet podmínky pro rozvoj

inovativních

technologií

a podniků prostřednictvím podpory vzdělávání, výzkumu a vývoje a poskytování dotací a grantů. Průmyslové parky a zóny hrají významnou roli v podpoře podnikání a investic v České republice. Tyto lokality poskytují podnikům vhodné prostředí pro růst a rozvoj, včetně infrastrukturního vybavení, daňových úlev a dalších výhod.

Dlouhodobá udržitelnost investic je pro ekonomiku České republiky klíčová. Země se snaží chránit životní prostředí, investovat do infrastruktury a podporovat udržitelný růst a rozvoj ve všech odvětvích ekonomiky. Navzdory různým výzvám, jako jsou administrativní překážky a konkurence na globálním trhu, Česká republika má stále atraktivní perspektivy pro investory a podnikatele. Díky svému stabilnímu politickému prostředí, kvalifikované pracovní síle a dobře vyvinutému podnikatelskému ekosystému se země stala důležitým hráčem na evropské i světové ekonomické scéně.

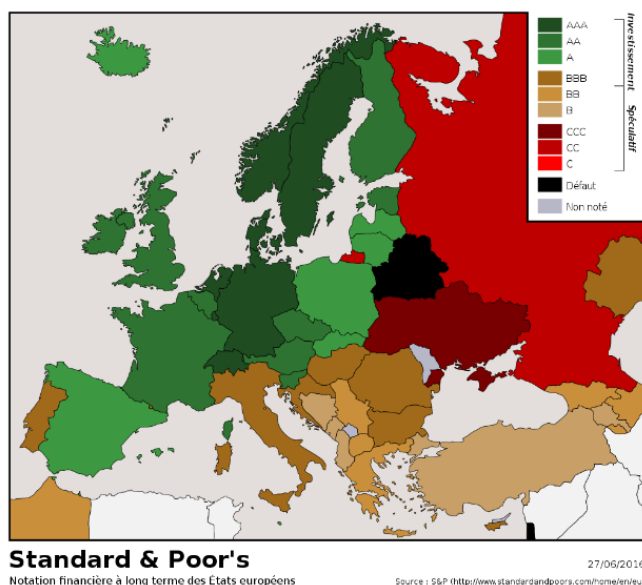
18 Výhledy české ekonomiky

18.1 Státní dluh

Veřejný nebo také státní dluh Česka činí okolo 42 % z hrubého domácího produktu tedy HDP. Tento údaj vyjadřuje zadluženost každého státu, ve kterém výdaje přesáhly příjmy ze státního rozpočtu. Příjmy státního rozpočtu z většiny činí daně, a naopak největší položky na straně výdajů státního rozpočtu jsou sociální dávky, dotace a vládní programy a v neposlední řadě budování infrastruktury. Stát řeší nedostatek peněz obvykle vydáním dluhopisů, které zakupují vnitrostátní nebo zahraniční věřitelé a podle toho se druh dluhu dělí na vnitřní a zahraniční.

Tito věřitelé mohou být soukromé nebo právnické osoby. Pro určení, do jaké míry je stát schopen splácet dluh slouží takzvaný „rating“, který vyjadřuje riziko nesplacení určitého státu. Podle ratingu se ČR řadí mezi velmi důvěryhodné

a schopné splatitele, kteří patří do skupiny AA. Mezi B kategorie horších, ale ne až tak rizikových splatitelů patří například Itálie, Chorvatsko a Řecko. K nejméně důvěryhodným státům kategorie C se řadí Rusko, Ukrajina nebo Bělorusko. Dlužníci preferují vnitřní dluh hlavně z důvodu směnových kurzů a rizika znehodnocení měny.

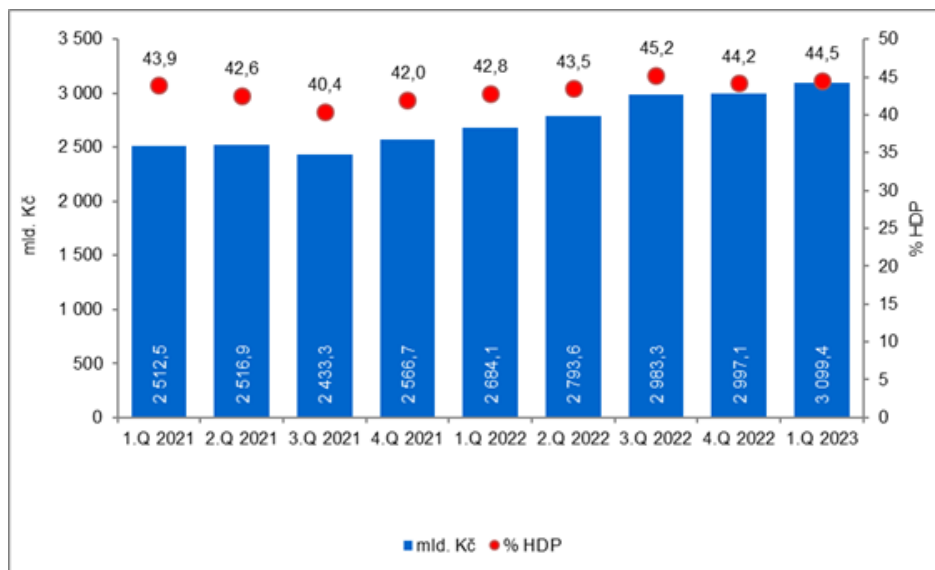


Obrázek 2 Státy Evropy podle státního dluhu

Na zvětšení státního dluhu v posledních letech přispěly hlavně výdaje ve zdravotnictví spojené s pandemií Covidu-19. Předtím to byla hospodářská krize v roce 2008. Co se týče srovnání se světem, je na tom Česká republika relativně dost dobře. Pro porovnání například sousední Slovensko se blíží skoro 60 %, Německý státní dluh sčítá dohromady 66 % HDP. Mohlo by se zdát, že státní dluh může vyjadřovat neschopnost státu nakládat se svým státním rozpočtem a nebezpečí krize, jak je tomu například u Řecka, které zaujímá druhou příčku v zadluženosti s téměř 180 %.

Země jako je Japonsko, která se pyšní moderní infrastrukturou, technologickým vývojem, vysokým HDP i přesto že zde žije přes 120 miliónů lidí, se v tabulce státního dluhu nachází na prvé příčce. Státní dluh Japonska dosahuje 260 % HDP, a i přesto země prosperuje a vzkvétá. Podle dostupných statistik by měly být státy schopné splatit své dluhy do roku 2030. Ačkoliv je to možné, bylo

by naivní si myslet, že tato situace nastane, vzhledem k aktuálnímu globálnímu stavu po pandemii a stálé válce na Ukrajině.



Graf 10 Růst veřejného dluhu 2021-2023 (Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/deficit-a-dluh-vladnich-instituci-1-ctvrtleti-2023>, citace 12.3.2024)

18.2 Inflace

Inflace má mnoho správných definic, ale nejjednodušeji by se dalo inflaci popsat jako zmenšení kupní síly nebo znehodnocení peněz. V důsledku se může stát, že peníze ztratí reálnou hodnotu a čímž si za ně spotřebitelé mohou opatřit méně služeb nebo produktů. Na druhou stranu během měnové inflace mohou na ceně nabývat nemovitosti nebo jiné formy investic jako například zlato. Inflaci nejvíce ovlivňují centrální banky.

Mají způsobilost k vytvoření inflace, pokud předpokládají nebezpečí deflace do budoucna, například ČNB má každoroční cíl 2% inflace i snižování inflace. Umělé znehodnocení mohou vyvolat emisí nově vytisknutých peněz nebo naopak lze inflaci snížit stažením peněz z oběhu. Centrální banky jako nejúspěšnější formu boje proti inflaci používají zvyšování úrokových sazeb.

Meziroční míra inflace v ČR se pohybovala v roce 2022 od 10 do 18 % což je obrovský nárůst oproti minulých let. K dnešnímu dni (červenec) se míra inflace snížila dokonce pod 10 %.

18.3 Porovnání aktuální inflace mezi státy Evropy

Meziroční inflace v České republice dosáhla v listopadu podle údajů Českého statistického úřadu 7,3 %, což znamená pokles o 1,2 procentního bodu oproti říjnu. Tento pokles je však částečně ovlivněn tzv. "Úsporným tarifem". Kdybychom tento vliv nezapočítali, meziroční cenový růst by činil 4,7 %.

Ceny spotřebního zboží v listopadu meziročně stouply o 0,1 %. Hlavními faktory zvyšujícími ceny bylo zdražení bydlení, elektřiny (o 1,6 %) a zemního plynu (o 0,7 %). Rostly také ceny některých potravin, jako zeleniny (o 2,6 %) a ovoce (o 3,1 %), naopak ceny vepřového masa klesly o 5,7 % a vajec o 11,7 %. Dále došlo ke snížení cen pohonných hmot a olejů o 3,4 %.

Česká republika se v porovnání s 41 sledovanými evropskými státy umístila na 6. místě v pořadí nejvyšší inflace s hodnotou 7,3 %. V říjnu to byla 5. pozice. To je však částečně ovlivněno Úsporným tarifem. Kdybychom ho nezapočítali, ČR by obsadila 18. místo (v říjnu 16. místo).

Nejvyšší inflaci v Evropě zaznamenalo Srbsko (8,5 %), následuje Rumunsko (8,07 %), Island (8 %), Maďarsko (7,9 %) a Rusko (7,5 %). Mezi zeměmi sousedícími s Českem je inflace stále relativně vysoká na Slovensku (7,07 %), v Polsku (6,5 %) a Rakousku (5,4 %), zatímco v Německu (3,2 %) se již přibližuje inflačnímu cíli ECB ve výši 2 %.

Nejnižší inflaci v Evropě má Dánsko (0,6 %), Belgii (0,76 %), Itálii (0,76 %) a Lotyšsko (1 %).

Očekává se, že meziroční inflace v Česku bude pravděpodobně nadále klesat a na začátku roku by se měla prudce snížit k cíli 2 % kvůli odeznění efektu Úsporného tarifu. **(9)**

18.4 HDP

HDP neboli hrubý domácí produkt je nejpoužívanějším ukazatelem ekonomické situace v určitém státě. Zjednodušeně se jedná o součet všech hodnot produktů a služeb vytvořené státem za určité časové období. Nejčastěji se HDP vyjadřuje za roční interval a jeho hodnota se určuje v amerických dolarech pro jednodušší porovnání

České HDP tvoří z dvou třetin služby, kolem 30 % tvoří průmysl, zbylá procenta patří stavebnictví a zemědělství. Velký podíl tvoří export zboží, který je roven 80 % služeb a má stále rostoucí tendenci. HDP se počítá pomocí tří metod. První metodou je výdajová metoda, která se zaměřuje na hodnotu utracených peněz za výrobu produktů a služeb. Druhou metodou je příjmová, která sčítá příjmy a zisky a třetí metodou je výdajová, která měří hodnotu výroby součtem spotřeby, investic a vládních výdajů.

Česká ekonomika se na světě řadí mezi středně velké ekonomiky. Co se týče předních příček EU se na pozicích s nejsilnější ekonomikou podle HDP umisťuje Německo, s významným průmyslovým a exportním sektorem, s celkovým HDP 45 000 dolarů. Se silným průmyslem se také na předních příčkách pyšní Itálie, ve které má také velké zastoupení turismus ve službách díky rozsáhlému pobřeží a také hor. Třetím státem podle HDP je ekonomicky silná Francie, ve které služby zaujímají 80 % z celkového HDP, které na obyvatele činí 38 000 dolarů. Se světovými velikány jako je například USA se svým HDP 80 000 dolarů se Česká republika nemůže rovnat, ale z hlediska pokroku jakožto jeden z postkomunistických států je na velmi dobré cestě.

18.5 HPH

Hrubá přidaná hodnota, zkráceně HPH, z anglického gross value added nebo GDA, je vytvořená hodnota společností, kterou získají za použití svých výrobních kapacit. Zjednodušeně se jedná o rozdíl mezi tržbami podniku a náklady které jsou spojeny s nákupem výrobních surovin a samotnou výrobou či procesem, který vede k zhotovení služby nebo výrobku.

Hrubá přidaná hodnota se zjišťuje v jednotlivých oddílech, jak v průmyslu, zemědělství tak i službách. HPH určuje, zdali je podnik ekonomicky výkonný a také jaký zisk je schopen generovat. Souhrn hrubé přidané hodnoty všech odvětví je roven hodnotě HDP. Mezi podniky s největší hodnotou HPH v České republice patří automobilová společnost Škoda Auto, energetické závody ČEZ nebo například pivovar Pilsner Urquell, který své produkty distribuuje po celém světě.

Z petrochemického průmyslu je to společnost Orlen Unipetrol, který se specializuje v ropných výrobcích nejen v Česku, ale i v dalších státech střední Evropy. Do první desítky největších firem, co se týče zisku spadá dále Foxconn CZ, T-Mobile CZ, Agrofert, antivirus Avast, Škoda Transportation a v neposlední řadě Vodafone CZ.

Závěr

Smyslem zpracování této práce bylo zhodnocení české hospodářské situace v průběhu let a srovnání se světem. Díky zmíněným statistikám můžeme konstatovat, že i přes nepříznivé historické události se Česká republika udržela mezi ekonomicky vyspělými státy světa. I přes nutnou restrukturalizaci hospodářství a přechodu z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní, si zachovala tradiční výrobu a řemesla, které tvoří páteř vývozu.

Tato témata jsem popsal v teoretické části práce a v praktické části která probíhala formou dotazníku jsem si vyzkoušel, zdali dotazovaní mají základní znalosti, co se týče ekonomické situace a jak jsou spokojeni s jejím vývojem. Při psaní teoretické části jsem použil uvedenou odbornou literaturu, společně s grafy.

Úkolem práce bylo popsat českou ekonomiku a zasadit ji do světového kontextu, a to se povedlo pomocí vytyčení historických milníků a hlavních faktorů jako období válek, nástup totality nebo vznik samostatného Českého státu. Srovnání s jednotlivými státy v jednotlivých kategoriích bylo ve většině případů podloženo statistikami z minulého roku nebo posledních uplynulých let.

Seznam použitých zdrojů

NĚMEC, V.: Československo a Česká republika v letech 1946-2004. Dostupné z WWW: <http://www.dejepis.com/index.php?page=000&kap=026>

(8) <https://www.uradprace.cz/-/nezamestnanost-v-lednu-mirne-vzrostla-na-4-vyssi-je-pocet-uchazecu-o-zamestnani-a-klesa-pocet-volnych-pracovnich-mist>

(9) <https://magazin.portu.cz/prosinec-inflace-v-cesku-evrope-ve-svete/>

(10) NĚMEČEK, E. Mezinárodní měnový systém. Otázka konvertibility, stability a likvidity. Praha: Karolinum, 2000

(11) KRÁLÍK, O.: Transformace české (československé) ekonomiky v 90. letech 20. století. Brno: CERM Akademické nakladatelství s.r.o., 1999. Str. 9.

(12) KLAUS, V.: O tvář zítřka (rok devadesátý). Praha: Pražská imaginace, 1991. Str.46

(13) LHOTSKÁ, Dagmar. Snížil se podíl orné půdy, zlepšila se užitkovost. *Statistika&My* [online]. [Český statistický úřad](#), 2014-08-07 [cit. 2020-01-04].

(14) Český statistický úřad - https://csu.gov.cz/produkty/hmu_cr

Seznam grafů

Graf 5 Vývoj inflace (1918-2008).....	13
Graf 1 Růst HDP za posledních 10 let	17
Graf 2 Vývoj reálné mzdy v % za posledních 10 let	19
Graf 3 Běžný účet platební bilance v milionech Kč	22
Graf 4 Vývoj salda v milionech Kč (2014-2023)	25
Graf 6 Struktura ekonomiky 2008-2019	42
Graf 7 Vývoz a dovoz 2017-2021.....	44
Graf 8 Využití půdy.....	46
Graf 9 Hlavní sektory ekonomiky	47
Graf 10 Růst veřejného dluhu 2021-2023	52

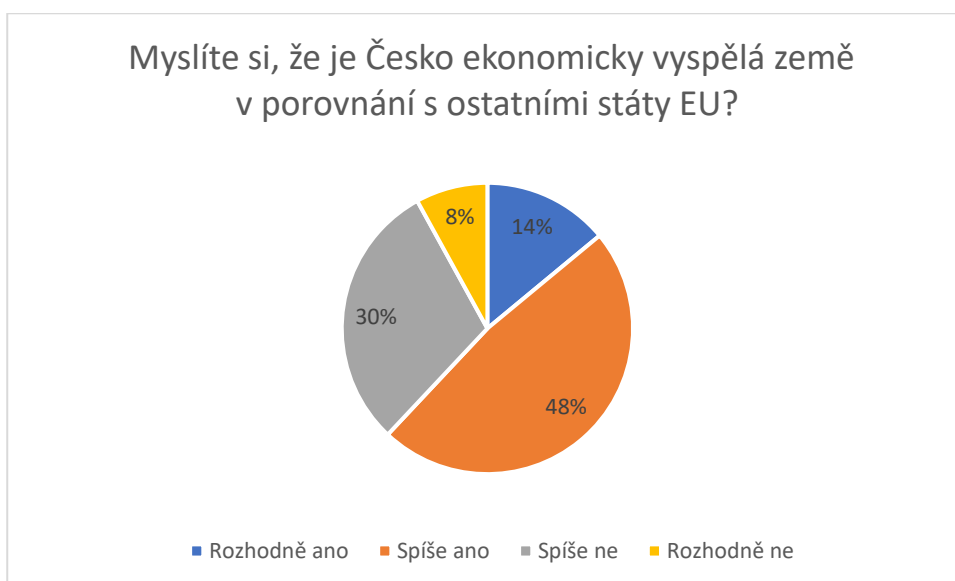
Seznam Obrázků

Obrázek 3 Podíl robotizace	43
Obrázek 4 Státy Evropy podle státního dluhu	51

19 Dotazník

Tento dotazník vyplnilo 50 anonymních studentů českých vysokých škol a ze 76 oslovených, návratnost dotazníku byla 66 %. K dotazníku jsem požádal také aby některé své odpovědi zdůvodnili a díky těmto odpovědím jsem vytvořil komentář ke každému výsledku. Všichni studenti byli seznámeni s anonymností a tento dotazník jim byl poslán elektronickou formou přes program survio.com. Všechny otázky vycházejí z teoretické části této práce nebo se úzce pojí k tématu. Ke každému grafu je zpracován komentář popisující výsledek dotazníku.

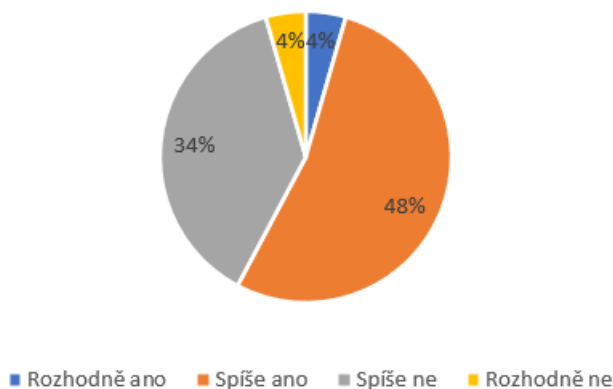
1) Myslíte si, že je Česko ekonomicky vyspělá země v porovnání s ostatními státy EU?



U této otázky se dalo očekávat více nerozhodných odpovědí vzhledem k tabulkovému postavení České republiky v porovnání s dalšími státy Evropské unie, které z hledisek jako například HDP, zaujímá střední příčky.

2) Jste spokojeni s aktuální hospodářskou situací v České republice?

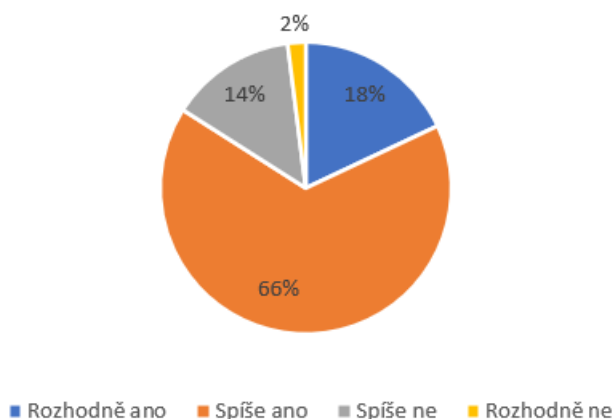
Jste spokojeni s aktuální hospodářskou situací v České republice?



Převážně negativní odpovědi u otázky na aktuální hospodářskou situaci se nejspíš pojí ke stále ještě nedávné pandemii, která otřásla z ekonomického hlediska celým světem hlavně v sektoru zdravotnictví. Momentálně ekonomiku negativně ovlivňují války Ukrajiny s Ruskem a Izraeli s Palestinou, ve kterých se Česko aktivně zapojuje do pomoci. Třetím důvodem nespokojenosti by pravděpodobně mohla být míra inflace, o které se v práci také zmiňuji.

3) Myslíte si, že v Česku jsou příznivé podmínky pro podnikání?

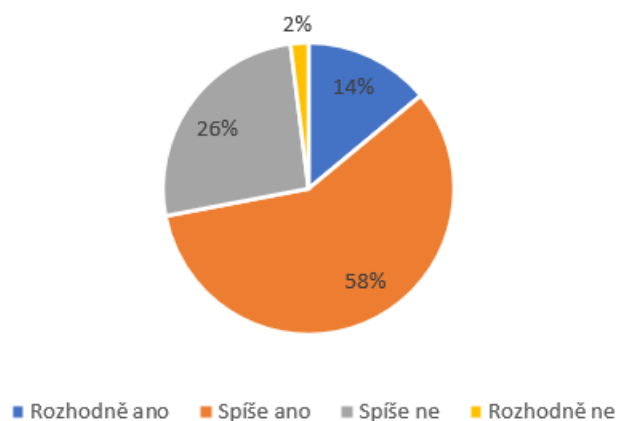
Myslíte si, že v Česku jsou příznivé podmínky pro podnikání?



Tato otázka se týká samotné možnosti podnikání, ne úspěšnosti podnikání, a proto nejspíš bylo odpovězeno převážně kladně, protože podle Listiny základních práv a svobod je umožněno podnikat fyzickým i právnickým osobám na území ČR i bez českého občanství.

4) Jste spokojeni s členstvím České republiky v Evropské unii a s dodržováním směrnic EU?

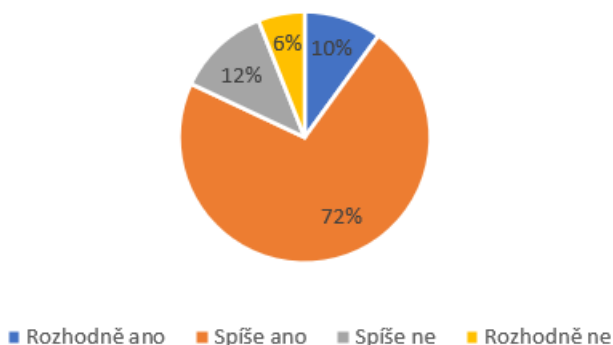
Jste spokojeni s členstvím České republiky v Evropské unii a s dodržováním směrnic EU?



Co se týče spokojenosti s členstvím v Evropské unii se v mnoha veřejně dostupných dotaznících uchazeči rozdělují na dva skoro rovnoměrné tábory, ale v posledních letech se více lidí přiklání ke kritice členství, takže tento nerozhodný výsledek nemusí být až tak překvapivý.

5) Zahraniční investice (jako například Škoda Auto, Toyota nebo Hyundai) mají významný vliv na rozvoj a zlepšení ekonomické situace v ČR.

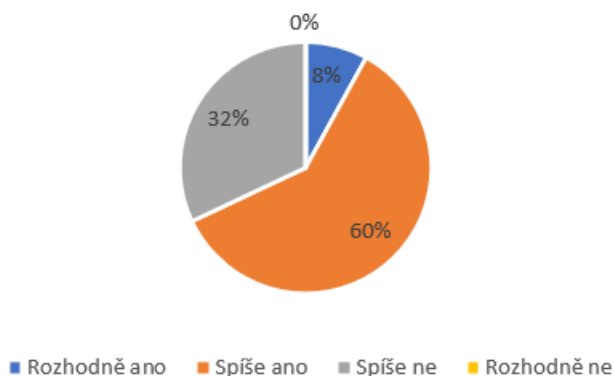
Zahraniční investice (jako například Škoda Auto, Toyota nebo Hyundai) mají významný vliv na rozvoj a zlepšení ekonomické situace v ČR.



Ze zpětné vazby jsem se dozvěděl, že kladné odpovědi uchazeči vybírali hlavně díky pracovním příležitostem, které tyto podniky poskytují na území České republiky.

6) Myslíte si, že z hlediska ekonomického rozvoje, bylo rozdělení Československa roku 1993 dobrý politický tah?

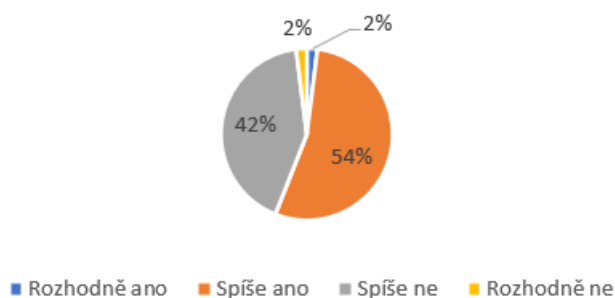
Myslíte si, že z hlediska ekonomického rozvoje, bylo rozdělení Československa roku 1993 dobrý politický tah?



Rozdělení Československa umožnilo Česku a Slovensku lépe přizpůsobit své ekonomické politiky a instituce podle svých konkrétních potřeb a podmínek. Tím bylo možné lépe využít ekonomický potenciál a podpořit růst. Na druhou stranu by se ekonomiky těchto dvou států mohly navzájem doplňovat.

- 7) **Česko má v pořadí 10. nejmenší státní dluh na světě, myslíte si, že by stát měl využít půjček nebo jiných prostředků prohlubující státní dluh pro lepší a rychlejší ekonomický rozvoj?**

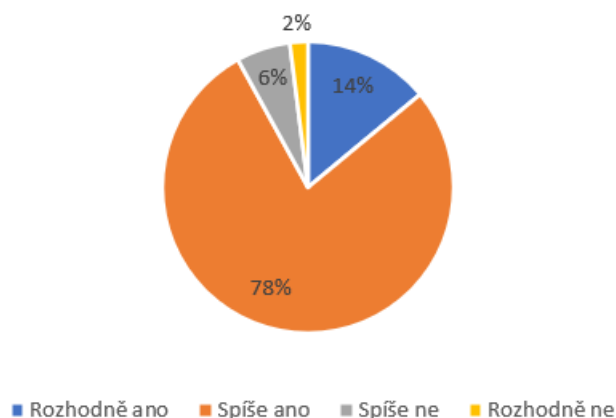
Česko má v pořadí 10. nejmenší státní dluh na světě, myslíte si, že by stát měl využít půjček nebo jiných prostředků prohlubující státní dluh pro lepší a rychlejší ekonomický rozvoj?



Z odpovědí lze vypozařovat nerozhodnost názorů dotázaných, kterou podle zpětné vazby negativních odpovědí odůvodňují jako zbytečné zadlužování, které by mohlo do budoucna vést k vyšším daním a těžší ekonomické situaci ve státě. Naopak pozitivně odpovídající vzhlíželi do budoucnosti na technologické pokroky a modernizaci země.

8) Myslíte si, že zahraniční obchod významně přispívá k hrubému domácímu produktu ČR?

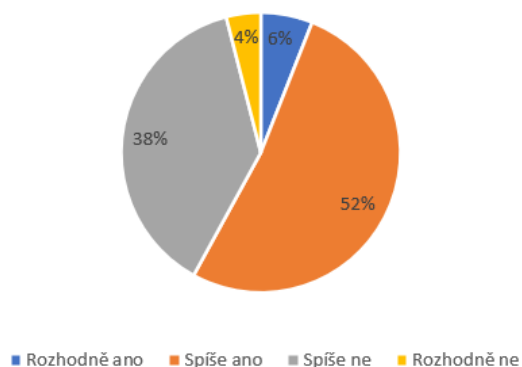
Myslíte si, že zahraniční obchod významně přispívá k hrubému domácímu produktu ČR?



Respondenti se vesměs shodli na kladných odpovědích, kdy odůvodňovali své odpovědi připomínkou na totalitní režim, který se soustřeďoval na vnitrostátní obchod s centrálně plánovanou ekonomikou a na zanedbanou exportní politiku, která již dnes tvoří velké procento HDP.

9) Myslíte si, že má Česko stabilní měnu?

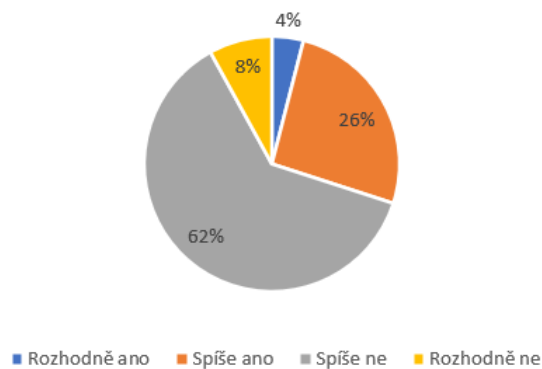
Myslíte si, že má Česko stabilní měnu?



Téměř všichni z dotázaných studentů odpověděli na otázku stabilní měny kladně, což je nejspíš spojováno s nespokojeností přijetí eura, které ačkoliv je povinností členských států Evropské Unie, tak Česko stále úspěšně oddaluje a čeští občané nechtějí přijmout.

10) Myslíte si, že v Česku je míra nezaměstnanosti vysoká v poměru k jiným státům světa?

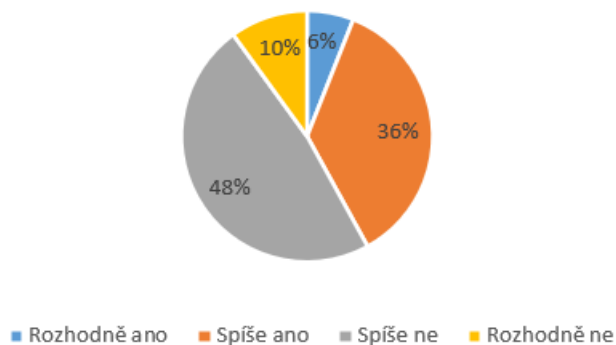
Myslíte si, že v Česku je míra nezaměstnanosti vysoká v poměru k jiným státům světa?



Jedna kapitola této bakalářské práce se zmiňuje o míře nezaměstnanosti České republiky, která činí kolem 4 % a proto se Česko pyšní prvními příčkami, co se týče nízké nezaměstnanosti, dokonce v Evropské Unii momentálně drží druhé místo v nejnižší nezaměstnanosti.

11) Myslíte si, že je Česko samostatný stát, který by se dokázal obejít bez zahraniční pomoci? (export, import)

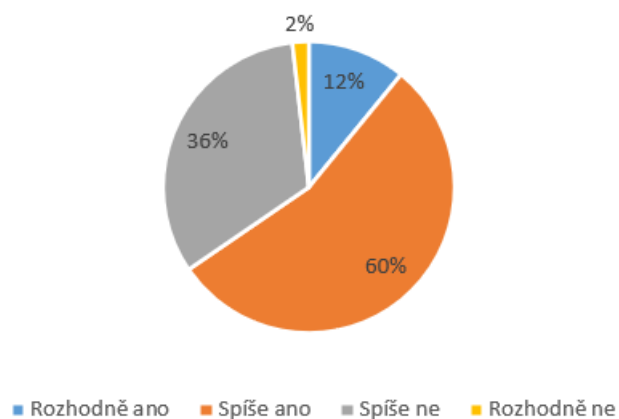
Myslíte si, že je Česko samostatný stát, který by se dokázal obejít bez zahraniční pomoci? (export, import)



Česká republika má relativně silnou ekonomiku v rámci střední Evropy, s rozvinutým průmyslem, službami a exportem. Nicméně, závislost na zahraničním obchodě je vysoká, a to, jak co se týče dovozu surovin a energií, tak i exportu finálních výrobků.

12) Myslíte si, že z hlediska výhledů české ekonomiky do budoucna se bude situace zlepšovat?

Myslíte si, že z hlediska výhledů české ekonomiky do budoucna se bude situace zlepšovat?



Samozřejmě nelze přesně určit výhledy do budoucna a tyto výsledky jsou zcela subjektivní a obě možnosti mohou být pravdivé z hlediska nestability globální ekonomiky mohou mít pravdu uchazeči kteří odpověděli negativně, ale na druhou stranu pozitivní odpovědi jde podložit ekonomickými ukazateli, investicemi do infrastruktury a inovací, a stabilní politickou situací.